73STE JAARGANG No. 9657 DINSDAG 30 OKTOBER 1956

Amigoe di Curaçao

DAGBLAD VOOR DE NEDERLANDSE ANTILLEN

Hoofdredacteur: A. G. Jansen Kantoor: Conscientiesteeg 27 - 29. — Telefoon: Redactie 23858. Advertenties 23550. Abonnementen en Bezorging 24399 Uitgave: Paulus-Drukkerij, Willemstad, Curaçao

GEVOLG VAN COMMANDO-ACTIES

ISRAELISCHE TROEPEN vielen EGYPTISCH gebied binnen

Stellingen bezet op weg naar het SUEZ-KANAAL

TEL AVIV. — Israelische troepen zijn maandag Egypte binnengevallen en hebben stellingen bezet op de weg naar het Suez-Kanaal.

De Egyptische en Israelische strijdkrachten hebben vanochtend op drie plaatsen contact gemaakt, namelijk bij Koentilla, Timit en Nachal — aldus Egyptische bron. Volgens niet-officiele kringen in Tel Aviv bevinden de Israelische troepen zich op 20 kilometer van het Suez Kanaal.

Een Israelische woordvoerder deelde gisteravond mede dat de Egyptische commando's na een tijd van rust weer actief waren geworden, waardoor in de afgelopen week 24 Israëliërs in het gebied van de Negeb woestijn waren gedood of gewond. Het optreden van de Israëlische troepen hield hiermede verband.

Radio Cairo riep vanmorgen alle officieren en manschappen van de Egyptische strijdkrachten op om zich onmiddellijk bij hun eenheden te voegen. Het vliegveld van Cairo is, zonder nadere verklaring, voor alle verkeer gesloten. De op het vliegveld gestationeerde toestellen kregen enkele minuten om te vertrekken. De vliegtuigen zullen thans over Beiroet moeten vliegen.

De Israëlische minister van binnenlandse zaken heeft bekend gemaakt dat scholieren zullen moeten deelnemen aan oefeningen in passieve verdediging. Het vervoer, de ravitaillering en de luchtafweer worden in staat van paraatheid gebracht.

Uit Port Said wordt gemeld dat Egyptisch luchtdoelgeschut vanmorgen op een hoogvliegend boven Port Said vliegend toestel heeft gevuurd. Het vliegtuig vloog weg in Oostelijke richting, na ogenschijnlijk de haven te hebben verkend. Talrijke Egyptische toeschouwers juichten toen de granaten van het geschut rondom het vliegtuig ontploften.

Veiligheidsraad

Het Witte Huis heeft thans officieel bekend gemaakt, dat de nieuwe crisis in het Midden Oosten voor de Veiligheidsraad wordt gebracht. De Raad kwam vanmorgen om 10 uur bijeen.

Eisenhower heeft zich in een spoedzitting met zijn adviseurs uitgesproken voor het verlenen van hulp aan het slachtoffer van agressie in het Midden Oosten. De Amerikaanse delegatie in de Veiligheidsraad zal een resolutie aanbieden, waarin men Israel zal verzoeken zijn troepen van Egyptisch gebied terug te trekken. De resolutie voorziet in strenge sancties ingeval Israël zou willen weigeren.

Israël heeft vandaag zijn gehele gebied „verboden" verklaard voor alle vliegtuigen. Deze moeten, volgens te Cyprus ontvangen berichten, wanneer zij over Israël vliegen, zulks doen op aanwijzingen van Tel Aviv uit. De vliegtuigen die Israël naderen moeten aan Tel Aviv om instructies vragen voor zij op een Israëlisch vliegveld landen. De gebruikelijke luchtcorridors voor de toestellen van de burgerluchtvaart zijn opgeheven.

Alle Canadese onderdanen, die woonachtig zijn in de Suez kanaal zône zijn door de zorg van het Amerikaanse consulaat te Port Said uit dit gebied geëvacueerd. De Amerikaanse staatsburgers trekken ook weg uit Jordanië en de Britse ambassade in dat land heeft eveneens instructies gegeven aan de Britse onderdanen om het land te verlaten.

Een woordvoerder van de Amerikaanse Marine heeft te Washington medegedeeld dat de Amerikaanse zesde vloot zich in het Oostelijk (Vervolg naar pag. 2)

Stram in de houding staat de troep voor het Statengebouw opgesteld om de wnd Gouverneur de eerbewijzen te brengen.

STALIN-STANDBEELDEN worden opgeruimd

In Boedapest werd maandag weer zwaar gevochten

Russische troepen worden door Hongaarse vervangen

Boeda-Pest. — In Boeda-Pest is maandag wederom zwaar gevochten. Een kazerne, die in handen van de opstandelingen was, werd door Russische tanks en kanonnen beschoten. Volgens ooggetuigen waren de gevechten heviger dan zondag.

Het Hongaarse ministerie van buitenlandse zaken heeft bekend gemaakt dat de Hongaarse troepen begonnen zijn met het aflossen van de Russische troepen, die een eerste begin maken met hun vertrek uit Boeda-Pest.

Uit latere berichten viel op te maken dat de Russen afgelost worden in de wijken van de hoofdstad waar met de verzetsstrijders overeenstemming is bereikt over het staken van de strijd. Vanochtend zouden de opstandelingen in de districten beginnen met het neerleggen van de wapens — aldus een bericht van Radio Boeda-Pest.

De gemeenteraad van Boeda-Pest heeft bevel gegeven alle standbeelden van Stalin op te ruimen en de Hongaarse ambassades en legaties in het buitenland hebben opdracht gekregen hun vlag te vervangen voor die met het embleem van Kostuth.

Een Hongaars meisje dat in Wenen is aangekomen deelde mede dat er in Boeda-Pest op zijn minst 4000 onbegraven lijken moeten zijn. Het voedsel wordt in de stad erg schaars. Soms staan er rijen voor de winkels van een halve kilometer lengte.

De Sovjet-Russische minister van defensie, maarschalk Zjoekov, en zijn collega van buitenlandse zaken Sjepilof, hebben gisteren op een persconferentie te Moskou verklaard, dat de Russische troepen in Hongarije het vuren volledig hebben gestaakt.

Zjoekof sprak de berichten tegen dat Russische versterkingen naar Hongarije zouden worden gestuurd.

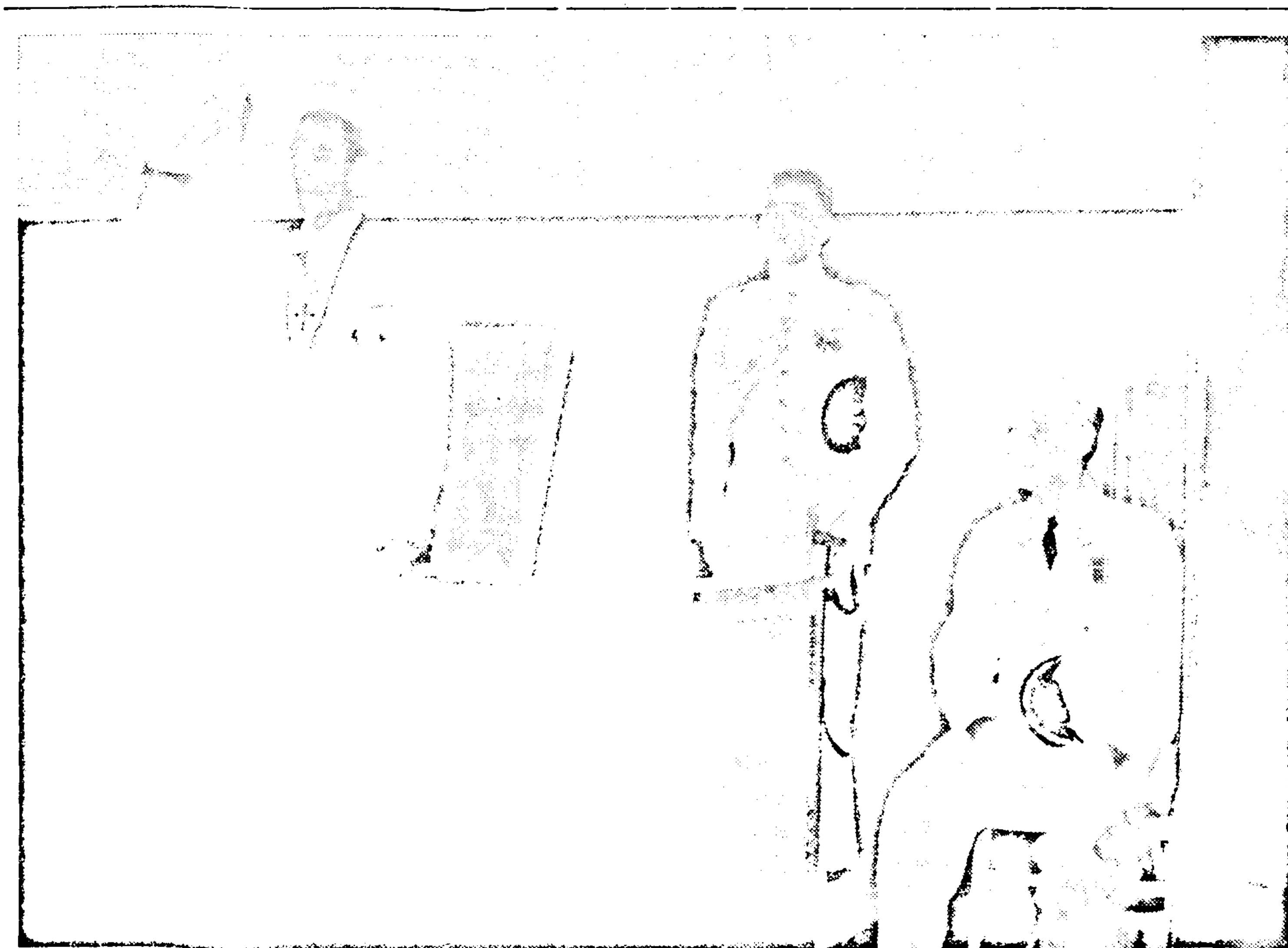
Wat betreft het terugtrekken van de Sovjet-Russische troepen uit Hongarije, zeide de Russische maarschalk, dat deze vraag beoordeeld moet worden door alle landen, die deel nemen aan het pact van Warschau en dat algemene toestemming hiertoe nodig is.

Volgens Zjoekov is de tussenkomst van de Sovjet Russische troepen in Hongarije in overeenstemming met de geest van het Pact van Warschau.

Sjepilof zeide dat de strijdkrachten van de Sovjet-Unie zich uit Boeda-Pest zullen terugtrekken zodra de opstandelingen de wapens neerleggen en er geen gevaar meer bestaat voor de Sovjet-troepen.

Hij gaf geen rechtstreeks antwoord op de vraag of de Sovjet-troepen zich uiteindelijk uit geheel Hongarije zullen terugtrekken. Sjepilof verklaarde dat als de opstandelingen hun wapens in de volgende twee dagen zullen neerleggen, de Sovjet-Russische troepen in deze twee dagen Boeda-Pest zullen verlaten.

Met ingang van vandaag zal geen enkele lading bestemd voor of afkomstig uit de Sovjet Unie meer worden behandeld — zo heeft de voorzitter van het internationaal verbond van havenarbeiders, William Bradley, bekend gemaakt. Deze maatregel zal van kracht blijven, zolang de Russische legers de slachting onder de Hongaarse patriotten niet hebben gestaakt en uit Hongarije zijn weggetrokken — aldus Bradley.

Het moment van de eedsaflegging door de wnd Gouverneur, mr F. E. J. van der Valk, in de Buitengewone Vergadering der Staten hedenmorgen.

Mr. v.d. VALK in buitengewone Statenzitting beëdigd

Ernstige opwekking tot grotere samenwerking

Willemstad. — Hedenmorgen is de heer mr. F. E. J. van der Valk in een Buitengewone Vergadering der Nederlandse Antillen als waarnemend Gouverneur beëdigd. De plechtigheid vertoonde een zelfde beeld als de jaarlijkse opening der Staten. Voor het front van het Statengebouw opgestelde troepen brachten het eresaluut en de heer van der Valk werd door een Commissie van Ontvangst, ditmaal bestaande uit de heren Bikker, Lopes en Croes, de Statenzaal binnen geleid.

Hier was het, dat de voorzitter der Staten, de heer Isa mr. v.d. Valk de plechtige eed afnam, en zich vervolgens tot de wnd. Gouverneur richtte in de volgende bewoordingen:

Excellentie,

Het is thans voor de tweede maal dat U sedert Uw verblijf in de Nederlandse Antillen de hoge functie van Gouverneur gaat waarnemen. Op 5 juli 1954 heeft U de eed verbonden aan deze waarneming afgelegd, toen U geroepen werd deze taak uit te voeren gedurende het verlof van de Gouverneur en thans wordt U opnieuw belast met deze waarneming, echter met dit verschil, dat het de eerste keer bekend was voor wie U moest waarnemen en voor hoelang en U dan ook gebonden was gedurende de afwezigheid van de Gouverneur diens beleid te continueren, terwijl thans een vacature bestaat, waardoor U niet voor een bepaalde Gouverneur optreedt, zodat U geheel naar eigen inzicht Uw beleid zult kunnen bepalen.

Intussen is ook in ander opzicht een aanmerkelijk verschil te constateren tussen de eerste en de huidige waarneming, waar in de tussentijd grote verandering tot stand is gekomen in ons staatsbestel en als gevolg daarvan in de positie van de Gouverneur.

Werd vroeger de positie van de Gouverneur geaccentueerd door de grote macht welke hij mede t.a.v. de interne zaken van de Nederlandse Antillen bezat, thans valt het accent méér op een samenwerking met de autonome Regering van de Nederlandse Antillen ten aanzien van de interne aangelegenheden. De belangrijkheid dezer functie wordt daardoor echter niet minder, doch wel moeilijker. Immers uitoefening van macht is altijd eenvoudiger dan verlening van medewerking, aangezien bij machtsuitoefening de beslissing in eigen hand ligt en bij verlening van medewerking veelal niet, hetgeen veel meer zal eisen van de persoonlijke eigenschappen van degene die het ambt van Gouverneur waarneemt, dan vroeger het geval was.

Wanneer ik vandaag het voorrecht heb van U de eed als waarnemend Gouverneur te mogen afnemen, weet ik mij echter verzekerd, dat U, die hier op de Antillen de plaats gehad hebbende veranderingen en de gevolgen daarvan van nabij hebt meegemaakt, ongetwijfeld de aan U toevertrouwde taak zult weten te volbrengen, zoals "een braaf en eerlijk Gouverneur betaamt", tot heil van het Koninkrijk in het algemeen

(Vervolg naar pag. 6)

STATEN (bijna) in principieel debat over aanpassing van onderwijs

Goede wensen van voorzitter Isa voor minister Struycken

Willemstad. — Gisteravond zijn de Staten der Nederlandse Antillen voor het eerst na hun reces — dat wil zeggen: na ruim drie maanden — weer bijeen geweest. En het had weinig gescheeld, of zij hadden zich naar aanleiding van de behandeling van een klein technisch ontwerp het onderwijs betreffende in een principieel debat over het gewichtige vraagstuk der aanpassing van het Antilliaanse onderwijs aan de eigen samenleving verloren. Minister Booi sloot zich echter aan bij de suggestie van mr. dr. Da Costa Gomez om bij de behandeling van de begroting over deze kwestie een full dressed debat te houden.

Ook vragen van Geerman

Behalve de heer Henny Eman, de heer v.d. Hoeven (die nog buitenlands vertoeft) en de heer Gerharts, die zoals bekend voor het Statenlidmaatschap bedankt heeft, waren alle leden aanwezig. Op de regeringsplaatsen zaten de ministers van der Meer en Booi, welke laatste vergezeld was van zijn adviseur, de heer E. van Stappershoef, inspecteur van het onderwijs. Onder het zeer groot aantal ingekomen stukken figureerden de bekende vragen van de heer Bikker, die zoveel stof hebben doen opwaaien, alsmede een drietal vragen van het lid J. Geerman van de volgende inhoud.

1. Heeft de Regering uit de recente krantenberichten kennis genomen, dat de Nederlandse Regering nog steeds van plan is het Ministerie voor Overzeese Rijksdelen te handhaven?

2. Is de Regering van mening, dat dit principe in overeenstemming is met de nieuwe rechtsorde?

3. Indien het antwoord op vraag 2 ontkennend is, kan de Regering dan mededelen of zij reeds maatregelen heeft genomen om haar standpunt aan de Nederlandse Regering kenbaar te maken?

De heer Gomez zeide te hopen, dat zijn motie naar aanleiding van zijn bekende interpellatie tegelijk met de beantwoording dezer vragen in behandeling zou genomen worden.

Naar aanleiding van het schrijven betreffende de benoeming van Gouverneur Struycken tot Nederlandse minister van binnenlandse zaken en als gevolg daarvan zijn ontslagneming als Gouverneur, sprak de voorzitter zijn beste wensen aan het adres van de heer Struycken uit. Hij zeide te hopen, dat het scheidende magistraat gegeven zou mogen zijn nog lange jaren te kunnen arbeiden in het belang van het Koninkrijk der Nederlanden.

De brief inhoudende de ontslagaanvrage van de heer Gerharst als lid van de Staten, was voor de voorzitter aanleiding tot het uitspreken van enkele hartelijke woorden aan het adres van het scheidende lid. Hij zeide, dat de Staten in de heer Gerharts een ijverig en trouw lid verliezen en hem node uit hun midden zien vertrekken. Namens zijn medeleden zegde hij hem dank voor hetgeen hij in het belang van het land had verricht.

De heer Gomez zeide vernomen te hebben, dat men overweegt de heer Gerharts het land uit te zetten. Hij vroeg of daar niets tegen te doen was.

Enkele stukken werden vervolgens naar de Commissies terugverwezen, zoals het request van een aantal verenigingen inzake de kwestie der slotmachines, een brief over de Statistische Mededelingen, alsmede het

(Vervolg naar pag. 6)

„Groeten uit Nederland"

Willemstad. — Via Radio-Hoyer zal hedenavond om negen uur de Gedeputeerde E. J. Morkos een toespraak in het Papiament houden onder de titel "Cumindamentu di Hulanda" („Groeten uit Nederland").

★★★ Ook Booi heeft het niet gezegd

Ons blad heeft enige dagen geleden een interview in het Venezolaanse dagblad „El Universal" gesignaleerd, dat een verslaggever van deze krant de Antilliaanse minister van Onderwijs, de heer Booi, tijdens diens recente bezoek aan Caracas had afgenomen. Daarin heette het, dat de minister Venezolaanse onderwijsmethoden bepleitte voor de Nederlands Antilliaanse scholen. Wij hebben daar onze visie tegenover gezet en gesteld, dat het geenszins de bedoeling is het Antilliaanse onderwijs speciaal op Venezuela te richten, doch wel op de eigen omgeving. Een der Antilliaanse bladen kwam naar aanleiding van ons bericht de andere dag met het idee, dat men de Venezolaanse journalisten voortaan eerst maar een copy van hun verslag ter inzage moest vragen alvorens hen te machtigen het te publiceren.

Wij hebben daar maar niet op gereageerd. Doch nu minister Booi gisteravond tijdens de vergadering der Staten liet blijken, dat hij het idee van dit Antilliaanse blad buitengewoon geschikt vond en het ook op Curaçao in praktijk wilde brengen, geloven wij toch wel, dat het zin heeft dit fantasietje van het betreffende blad èn de minister even van zijn aanlokkelijke franjes te ontdoen. Want originele ideeën als deze betekenen weinig anders, dan dat men de vrije pers onder een zekere censuur wil stellen en dat men bij voorbaat aanneemt, dat de vertegenwoordigers van deze pers niet in staat zijn iemands mening duidelijk en naar waarheid weer te geven. De heer Booi heeft het Antilliaanse blad, dat hem het idee aan de hand deed, in zekere zin een lesje gegeven door zijn verklaring gisteravond, dat ook de Antilliaanse pers voor een beetje bevoogding wel in aanmerking komt. Wij zouden de redacteur van het betreffende Antilliaanse blad wel eens willen meemaken, wanneer hij een interview met de heer Booi niet zou mogen publiceren, wanneer deze zijn verslag niet eerst op eventuele onjuistheden had onderzocht!

Doch er is nog een andere kant aan de kwestie. Het is wel opvallend, dat alles wat men in Venezolaanse bladen leest over hetgeen Antilliaanse ministers in Venezuela gezegd hebben, naderhand steeds door deze ministers gedementeerd wordt of anders uitgelegd.

Het wil er bij ons toch niet goed in, dat men daar in Venezuela nu werkelijk geen enkele journalist zou kunnen vinden, die de woorden van onze gezagsdragers juist zou kunnen weergeven. En als het dan niet zo is, dat de Antilliaanse bewindslieden datgene hebben gezegd, wat de bladen in Venezuela schrijven, is de onjuiste berichtgeving dan, wellicht niet het gevolg van de onduidelijke en nonchalante wijze, waarop onze mensen in den vreemde over subtiele en veel uitleg vergende zaken spreken? Want neer, er iets verkeerd in de krant staat, is men er steeds als de kippen bij de verslaggever de schuld te geven. Doch wie kan zeggen, of de geïnterviewde niet zelf de schuld is, dat de krant een andere uitleg geeft aan zijn woorden dan hij zelf bedoeld heeft?

Minister Booi ga in den vervolge dus maar eens ernstig bij zichzelf na, wat hij precies tot de verslaggevers in Venezuela of een ander vreemd land heeft gezegd, alvorens hij er toe overgaat deze mensen in de Staten der Nederl. Antillen een oordeel van onbekwaamheid mede te geven!

Wijziging luchtvaartwet Nederlanse Antillen

Willemstad. — Zondag jl. arriveerde per KLM-vliegtuig mej. mr. A. de Roo de La Faille, juriste bij de Rijksluchtvaartdienst in Nederland.

Mej. De Roo de La Faille is door de Nederlandse Regering tijdelijk afgestaan aan de Regering der Nederlands Antilliaanse Regering met het doel de juridische zijde van vernieuwing en aanvulling van de Nederlands Antilliaanse Luchtvaartwetgeving te verzorgen, welke taak zij tezamen met het Hoofd Luchtvaartdienst der Nederlandse Antillen zal uitvoeren.

In Nederland is zij een bekende figuur op het gebied van luchtrecht; de laatste uitgave Schuurman en Jordens van de Nederlandse Luchtvaartwet is door haar bewerkt en draagt derhalve haar naam. De inmiddels sterk verouderde en onvolledig geworden luchtvaartwetgeving van de Nederlandse Antillen vereist dringend herziening. Het omvangrijke werk van het opstellen van een concept luchtvaartwetgeving, aangepast aan de moderne luchtvaart en inmiddels gewijzigde struktuur van de Nederlandse Antillen, zal ± 3 maanden in beslag nemen.

Filmliga Curacao vertoont morgen:

„Laxdale Hall" sprankelende film van de „Group 3 Productions"

Willemstad. — Laxdale Hall", de film, die morgenavond door de Filmliga Curaçao in het Asiento-theater vertoond wordt, is een rolprent van de „Group 3 Productions". Dit is een Engelse organisatie, die met steun van de regering en onder leiding en supervisie van de befaamde John Grierson — die men zeer terecht de erenaam van vader van de documentaire film heeft gegeven en wiens stijl en inzichten voor een belangrijk deel het niveau van de huidige Britse speelfilm mede bepaald hebben — aan jonge Engelse cineasten de gelegenheid heeft geboden om grote films te maken. „Group 3" films zou men dus eigenlijk proefwerken kunnen noemen.

Gebleken is, dat er voortreffelijk geslaagde onder zijn en één daarvan is „Laxdale Hall', die wij hier onder de titel „ 'k Hou van belasting" (een vermaarde uitspraak van Byron!) brengen. De maker er van is John Eldridge, die enige jaren geleden bekendheid verwierf met zijn uitstekende film over de stad Edinburgh: „Waverly Steps".

Wij menen de plank niet ver mis te slaan, wanneer wij „'k Hou van belasting een kruising noemen tussen „Whiskey Galore" en „The Maggie". Niet alleen dat het verhaal zich in Schotland afspeelt (alle buitenopnamen voor de film werden gemaakt in het dorpje Applecross aan de Westkust, tegenover het eiland Skye), maar ook omdat hier weer eens op uiterst humoristische wijze de verschillen in denk- en levenswijze tussen Schotten en niet-Schotten belicht worden.

Het scenario van de film heeft een novelle van Eric Linklater ten grondslag en handelt in hoofdzaak over de moeilijkheden, die ontstaan wanneer de vijf autobezitters uit het zeer geïsoleerd liggende dorp Laxdale weigeren nog langer hun wegenbelasting te betalen, zolang de enige weg, waarop zij kunnen rijden in een uiterst desolate toestand verkeert en de aanlegsteiger van de veerboot door automobilisten alleen met levensgevaar is te gebruiken. Maar het is met de belastingen in Groot Brittannië blijkbaar net zo als overal: eerst betalen, en dan pas protesteren. Voor Schotten is dit kennelijk ondoenlijk. Het konflikt dringt zelfs door tot in het Lagerhuis en er komt een parlementaire Commissie uit Londen naar Laxdale om de zaak te onderzoeken. De commissieleden zijn zeer parlementair en zeer Engels en de Schotten zijn zeer Schots...... Kortom, Eldridge (en Grierson) hebben met dit gegeven een sprankelende en geestig werk gemaakt, dat de beste tradities van de Britse filmcomedie alle eer aandoet.

Wat de spelers betreft zijn alleen Ronald Squire, Kathleen Ryan en Raymond Huntley bekende Britse filmacteurs. De prachtige typeringen en bijrollen worden voor het overgrote deel vertolkt door plaatselijke amateur beroemdheden. Vele ervan heeft men al eens in „The Maggie" en in „Whisky Galore" gezien, de stokoude James Anderson bv. En niet te vergeten eens op Prunella Scales, een 20-jarig meisje met een heerlijk Schots accent, dat zich in de dorpsonderwijzeres, juffrouw Morag McLeod, haar eerste filmrol toebedeeld zag.

Souvenier van Curacao op Asta-conventie

Willemstad. — Op de in november a.s. te houden ASTA (American Society of Travel Agents)-conventie in Chicago, zullen 400 van de bekende Curaçaose stro-beursjes onder de reisagenten worden verdeeld. In elke beurs is een kaartje gedaan waarop het volgende vermeld is:

Authentic native coin purse, made in Curaçao, Neth. Antilles. Compliments Netherlands West Indies Tourist Bureau, New Yor.

De beursjes werden door de Vereniging Huisvlijt geleverd, die verschillende vlechtsters aan het werk gezet heeft om de order op tijd gereed te krijgen. Onze handwerksters hebben snel en goed werk in deze verricht en aldus medegeholpen de naam van Curaçao en de Antillen verder bekend te maken.

Kermis en jaarmarkt in LITH hersteld

EMIEL v.d. LAARSCHOT toont zich vooruitstrevend burgemeester

ANTON COOLEN bezoekt zijn „Dorp aan de rivier"

Zoals bekend is de heer Emiel v.d. Laarschot, die vroeger voorzitter van het Wit-Gele Kruis in de Nederlandse Antillen was reeds enige tijd burgemeester van het Brabantse dorp Lith. In het dagblad „De Sirene" lazen wij het volgend relaas over zijn vooruitstrevend bestuur en over de wijze waarop hij er in geslaagd is de traditie van de plaatselijke jaarmarkt nieuw leven in te blazen.

„De Sirene" schrijft: Lith, „het door Antoon Coolen beschreven „Dorp aan de Rivier", is — dank zij de nieuwe magistraat burgemeester van de Laarschot — druk doende nieuwe historie te schrijven. Op kermismaandag is een aloude traditie — sedert 1898 in de poeder gedraafd — in ere hersteld, want toen werd de najaarsmarkt gehouden, waarvoor zoveel interesse bestond, dat reeds nu kan worden gesteld, dat deze markt in alle oude luister zal worden voortgezet.

De kermis stoomde op volle toeren en jong en oud verdrong zich rond de vele attracties, maar had bovendien open oog voor dit unieke marktgebeuren, dat 90 kramerijen bijeen had gebracht, variërend van textiel tot suikerspinnen en van kleurrijke planten tot Hollandse Nieuwe en moddervette gerookte paling. Uiteraard ontbraken ook de luchtschommels niet en kon de jeugd zich naar hartelust vermaken in de draaimolen en aan de goedkope goktentjes, die de weg naar Lith eveneens gevonden bleken te hebben. Het hele kermisgedoe werd overgoten door de bekende geur der patates frites-kramen en daartussendoor vochten ook enkele handige standwerkers voor de dagelijkse boterham o.a. met bananen, groenten-snijmachines en balonnen, waarnaar vooral de jeugd gretig snakte.

Het was zo rond half elf een gezellige krioeldrukte en zonder ons aan overdrijving schuldig te maken kunnen wij getuigen, dat men beslist over de koppen kon lopen. In de café's werden uitstekende zaken gemaakt en was praktisch overal muziek, zonder dat er gedanst werd. Dat paste overigens ook geenszins bij de heerlijke zomerwarmte, die tijdens deze tweede herfstdag het marktplein overgoot. Ook op de markt was een geluidsinstallatie aangebracht en was het natuurlijk Johnny Jordaan, die dit feestelijk gebeuren met zijn Jordaangeschal overstemde. Een handige marktkramer uit Oss profiteerde daarvan zeer handig en verkondigde luid, dat ook hij „baaie rokken" verkocht, waarmee zelfs met een riek niet was door te steken. Hij verkocht overigens meer kanten onderjurken...

Rond 9 uur heeft burgemeester E. Ch. J. M. van de Laarschot de plechtige openingsceremonie verricht en hij kon toen practisch alle burgemeesters uit de grote kring Oss verwelkomen, alsmede de bekende schrijver Antoon Coolen en het bestuur van de vereniging markt- rivier- en straathandel, die hij dankbaar was voor de vele waardevolle adviezen. Hij heeft in de toespraak o.a. gememoreerd, dat Litta reeds 2000 jaar voor Christus bestond en dat tot 1820 jaarlijks vier paarden- en rundveemarkten werden gehouden. Daarna kende Lith tot 1895 een florerende jaarmarkt, die „kelderde", omdat de bezoekers doorgaans te veel aan Bacchus offerden.

Hij betoogde, dat deze markt nu nieuw leven was ingeblazen, omdat „De Maaskant" zichzelf uit zijn isolement moet verlossen en zich dus zo nu en dan in het zonnetje moet zetten. Hij voorzag nieuwe welvaart voor deze streek en herinnerde aan de betekenis van het wapen van Lith: drie gouden torens (de welvaart) op een blauw veld (de trouw) in welk trouw hij tevens vertrouwen vol de toekomst tegemoet zei te zien.

Hij gewaagde voorts van de dijkdoorbraak in 1758, waaruit een wiel ontstond. Daarin leefde — volgens de overlevering althans — een snoek, die nimmer te verschalken bleek en die voor het eerst (en laatst) gezien werd bij de dichting van de wiel. Zijn ogen stonden vals en zijn bek roofzuchtig... Drie bakkers ter plaatse willen de herinnering aan deze snoek levendig houden en zullen samen een snoek van taai-taai introduceren ter jaarmarkt: een opzet, die grandioos geslaagd mag heten, want duizenden marktbezoekers heeft men er mee kunnen zien parkeren op de markt, de kermis, dan wel in de café's.

En als de monsterklap op de „Kop van Jut" heeft de voortvarende burgemeester onder applaus meegedeeld, dat zijn gemeente enkele industrieën heeft weten aan te trekken t.w. nevenbedrijven van tapijtfabriek Desseaux uit Oss en van de kousenfabriek Jansen en de Wit uit Schijndel, terwijl met andere takken van industrie nog onderhandelingen worden gevoerd.

De heer Antoon Coolen heeft — na de servering van de erewijn in hotel J. van Doorn — zijn blijdschap over de uitnodiging te kennen gegeven en over zijn boek „Dorp aan de rivier" gezegd, dat „al is het allemaal gelogen, dan is het nog waar". Dat zal intussen wel zo zijn, want een der figuren uit zijn boek „Sjef de smid" (alias Sjef van Herwaarden) ontmoette hij tijdens deze jaarmarkt voor het eerst, zo hij later in een interview met de KRO-reportagedienst te kennen gaf. (De impressie van deze jaarmarkt zal de KRO in het voorjaar uitzenden tijdens een speciaal Brabants halfuurtje, dat aan het gebied van de „Lage Maaskant" gewijd zal zijn.)

Nadat ook de heer Van Vondel namens de vereniging voor de markt-, straat- en rivierhandel zijn gelukwensen had aangeboden, knipte de echtgenote van de burgemeester een lint door; de jaarmarkt was officieel geopend.

Herauten te paard hebben daarna „den volke kond gedaan" van een proclamatie, die door de burgemeester en secretaris J. J. van den Brand was ondertekend: een proclamatie, waarin alle heuglijke tijdingen van deze dag waren vermeld.

Daarna zijn officiële personen o.l.v. burgemeester v.d. Laarschot ter markt gegaan en werden ook zij bedolven onder die echt typische markt- en kermisgeuren.

Het boerenvolk heeft het werk een dag extra in de steek gelaten om samen met „de rest van Lith" en verre omgeving dit jaarmarkt-gebeuren mee te beleven onder het genot van een brandewijntje mèt en op de welluidende klanken van speciaal geformeerde kermisbandjes.

Het was er „zó" en gezelligheid was de gehele dag volop troef. De Lithse snoek is zwaar onder de pekel gezet en zal zijn weg best weten te vinden in het Maaskantgebied, maar ook ver daarbuiten.

Het geschrijf in „Der Spiegel"

Publikatie was niet meer te voorkomen

Antwoord op vragen in Eerste Kamer

's-Gravenhage. — Op de vragen van het Eerste Kamer-lid Reijers, naar aanleiding van het in „Der Spiegel" verschenen artikel over het Nederlandse Koninklijke Huis, heeft de Nederlandse minister-president geantwoord:

„De regering en de toenmalige minister van buitenlandse zaken hebben van de materiele inhoud van het in het Duitse weekblad „Der Spiegel" gepubliceerde artikel over ons Koninklijk Huis geen kennis genomen voor het in druk was verschenen. Wel konden zij vermoeden wat de strekking zou zijn. Reeds enige jaren geleden was het de toenmalige minister van buitenlandse zaken, mr. Beyen, bekend geworden dat een buitenlandse correspondent het voornemen had weinig waarderende artikelen te publiceren betreffende ons Koninklijk Huis. Door besprekken met de betreffende journalist heeft hij destijds bereikt, dat de publikatie niet tot stand is gekomen.

Toen in mei van dit jaar vernomen werd dat buitenlandse journalisten, onder wie de correspondent van het weekblad "Der Spiegel" overeenkomstige plannen koesterden, heeft de toenmalige minister van buitenlandse zaken getracht ook deze correspondenten van hun voornemen af te brengen. Spoedig bleek dat "Der verzoek te voldoen, hetgeen werd bevestigd door de aankondiging van het te verschijnen artikel in het nummer van dit weekblad van 6 juni.

Op grond van het feit, dat met zekerheid kon worden aangenomen dat dit artikel voor ons staatshoofd kwetsend en voor het internationale aanzien van ons land schadelijk zou zijn, heeft de regering nagegaan of maatregelen konden worden genomen om de publikatie te voorkomen. Dit was echter niet mogelijk. De regering heeft niet willen pogen het te verwachten artikel te doen wijzigen. Zij zou daarmede een verantwoordelijkheid op zich genomen hebben voor het artikel zoals het dan zou komen te luiden, hetgeen een onaanvaardbare situatie zou hebben geschapen."

Piano- en vioolrecital in societeit Asiento

Emmastad. — In de societeit "Asiento" zal op zaterdag 3 november a.s., een piano- en viool recital worden gebracht door mevr. Thelma Bondam-Van Breemen (vleugel) en dr Pem Fransen (viool) met medewerking van Mej. Lous Brepols (leerlinge van Mevrouw Bondam).

Het programma omvat o.a. werken van Schubert, Mozart, Van Beethoven en Brahms. Aanvang 20.30. Toegang gratis.

Dit recital wordt gegeven in verband met het in gebruik nemen van de nieuwe concertvleugel door Societeit Asiento. Ook niet-leden van Societeit Asiento kunnen deze muziekavond bijwonen. Programma's, tevens plaatsbewijzen, kunnen worden afgehaald bij de bibliotheek van Societeit Asiento gedurende de normale openingstijden, van 12.00 tot 20.00 uur.

Wij twijfelen er niet aan, of dit trio zal de muziekliefhebbers een genotvolle avond verschaffen.

Aanbesteding

Willemstad. — Overzicht openbare aanbesteding door de Dienst van Openbare Werken, Bestek no 287, het maken van een afrastering om het terrein van het vrijhandelsgebied aan de Nieuwe Haven. N.V. Koninklijke Nederlandse Mij voor Havenwerken f. 21.700,— N.C. Bouw- en Handelmij. "Bohama" 22.400,—; Lendering's Bouwbedrijf 23.000,—; N. V. Constructie Cie. "Caribe" 30.500,—; A. B. Fany 34.000,— P. F. Cijntje 36.000,—.

Israelische troepen vielen Egypte binnen

(Vervolg van pag. 1)

deel van de Middellandse zee bevindt, waar zij verscheidene dagen betrokken is geweest bij „periodieke" oefeningen.

De regering van Irak heeft vandaag de leden-staten van de Arabische Liga officieel medegedeeld, dat zij volledig bereid is te allen tijde haar verplichtingen tegenover elk Arabisch land, dat zich gesteld ziet tegenover eenigerlei Israelische agressie, na te komen.

Een woordvoerder van de Egyptische regering heeft gezegd, dat de hoofdmacht van de Israëlische troepen niet verder Egyptisch gebied kon binnendringen. De strijd duurt nog voort, zo voegde hij aan deze mededeling toe.

De Franse minister van buitenlandse zaken Pineau is vanmorgen naar Londen vertrokken om met de Britse ministers overleg te plegen over de toestand in het Midden Oosten. Ook premier Mollet zal zich vandaag naar Londen begeven.

De Israëlische legerleiding beweerde vandaag een volkomen stilzwijgen over de vordering der Israëlische troepen in de woestijn van Sinai. Zij weigerde de berichten te bevestigen of te ontkennen, volgens welke de Israëlische troepen reeds de oevers van het Suezkanaal zouden hebben bereikt.

Een Israëlische militaire woordvoerder deelde mee, dat de Egyptische luchtmacht vandaag in actie kwam in de woestijn van Sinai en in de streek van Negev en een Israëlisch militair konvooi beschoot. Een Israëlische Piper Cub werd neergeschoten, aldus de woordvoerder.

President Nasser van Egypte heeft voor vanavond een kabinetsvergadering belegd om de situatie aan de grens tussen Israël en Egypte te bespreken.

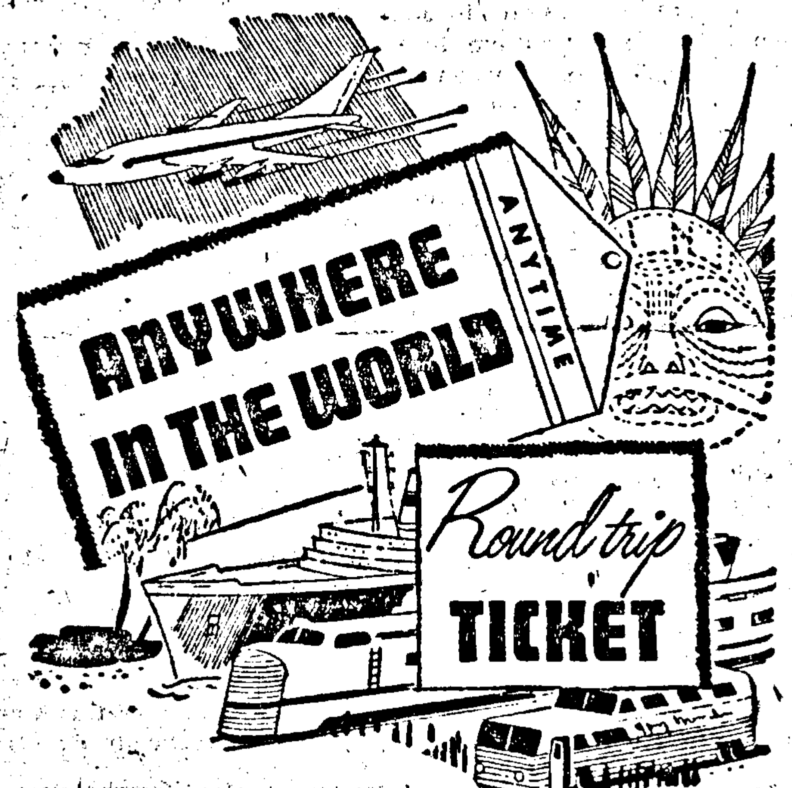
Blijkens een communiqué van de Egyptische legerleiding, dat over radio-Cairo werd omgeroepen, heeft de Egyptische luchtmacht twee vijandelijke toestellen neergeschoten en 12 pantserwagens vernield.

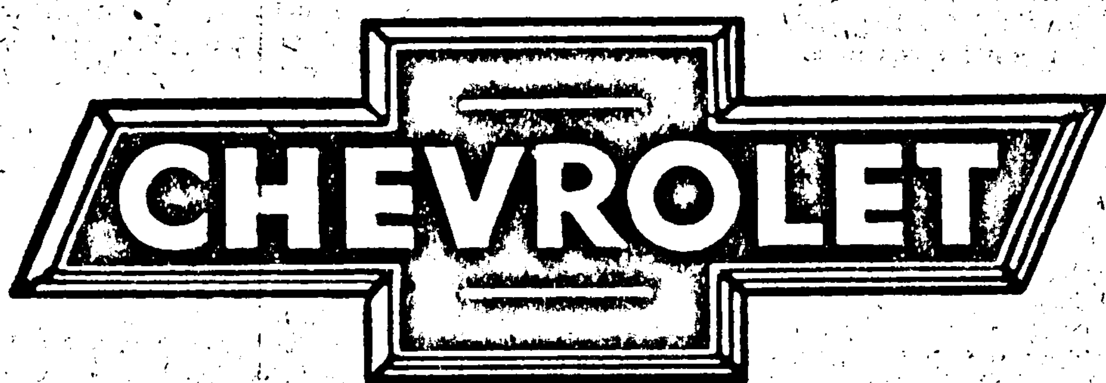
In Franse regeringskringen verluidt, dat gisteravond op alle Franse vrouwen en kinderen en alle Franse mannen, wier aanwezigheid niet onmisbaar wordt geacht, een nieuw beroep is gedaan om Egypte, Syrië en Jordanië te verlaten. Het verzoek werd gedaan via de Franse ambassades in genoemde landen. De regering heeft Franse onderdanen al drie maanden lang aangeraden deze landen te verlaten.

Het Russische persbureau „Tass" noemde vandaag de officiële Israëlische verklaring, dat het leger Egyptische commando-eenheden op het schiereiland van Sinai onschadelijk maakt, „een voorwendsel voor de invasie van Egypte met de stad Suez als doel".

Naar de Egyptische legerleiding middels een communiqué meedeelde, is het Egyptische leger op het schiereiland van Sinai tot de tegenaanval overgegaan en „vecht de woestijn van Sinai nu van vijandelijke troepen schoon".

Officieel is te Tel Aviv meegedeeld, dat het Israëlische leger Koesseima in de woestijn van Sinai heeft veroverd. Eveneens werd officieel gemeld, dat de Israëlische luchtmacht Egyptische militaire konvooien in de woestijn aanviel.

Jaarverslag Curacaose Bank 1955

Kleine stijging van luchtvervoer

Willemstad. — Als gevolg van de luchtvaartovereenkomst, welke in oktober 1954 werd gesloten, aldus lezen wij in het verslag van de Curaçaose Bank, bedroeg het aantal landingen, waarover landingsgeld was verschuldigd minder dan in het vorige jaar. In de laatste maanden van het verslagjaar valt weer een stijging te bespeuren. Het totaal aantal landingen bleef ongeveer gelijk tengevolge van de verhoogde activiteit van de Marine Luchtvaartdienst. De hieronder vermelde cijfers geven een beeld van het luchtverkeer op Curaçao en Aruba.

Curaçao	1955	1954
Aantal aangekomen passagiers	39.815	40.778
Aantal transito passagiers	29.634	26.618
Aantal vertrokken passagiers	39.462	41.521
Aantal landingen waarvoor landingsgeld verschuldigd	4.047	4.570
Totaal aantallandingen	7.076	6.989

Aruba	1955	1954
Aantal aangekomen passagiers	21.396	21.942
Aantal transito passagiers	12.466	18.223
Aantal vertrokken passagiers	21.804	22.578
Aantal landingen waarvoor landingsgeld verschuldigd	2.395	3.091
Totaal aantal landingen	2.575	3.366

Op het Julianavliegveld op St Maarten landden in het verslagjaar 641 vliegtuigen.

Door de C.P.I.M. werd in het verslagjaar op het dr Albert Plesmanvliegveld een aanvang gemaakt met de aanleg van een „hydrant-fuelling system", waardoor de brandstofvoorziening van vliegtuigen eerlang niet meer door op het platform rijdende tankauto's behoeft te geschieden. De nieuwe oostelijke rolbaan werd in de loop van 1955 in gebruik genomen.

Koninklijke Luchtvaart Maatschappij N. V. Westindisch Bedrijf.

In de eerste maanden van het verslagjaar werd de nawerking gevoeld van de maatregelen, welke in de tweede helft van het jaar 1954 moesten worden genomen, om het hoofd te kunnen bieden aan de invloed van de gewijzigde luchtvaarpolitieke omstandigheden in het Caraibisch gebied, en de hiermede samenhangende financiële gevolgen voor de maatschappij.

Aangezien de hieruit resulterende voorgecalculeerde teruggang in de omzet van het Westindisch Lijnbedrijf in de grote lijn in overeenstemming met de werkelijkheid bleek te zijn, kon in de rest van het verslagjaar de gang van zaken op basis van de in 1954 genomen maatregelen geconsolideerd worden. Het verslagjaar heeft zich dan ook in het algemeen gekenmerkt door een rustig verloop in het organisatorisch veld en in de dienstuitvoering der W.I.L.B.-lijnen.

Behoudens de normale aanpassing van de dienstuitvoering van de W.I.L.B.-lijnen aan het zomer- en winterprogramma der Transatlantische diensten, hetgeen respektievelijk op 17 april en 2 oktober 1955 plaats vond, zijn de volgende punten te vermelden:

Wat betreft de dienstuitvoering zij vermeld, dat op 18 maart 1955 San Salvador 1 keer per week in het net werd opgenomen, nadat de luchtvaartpolitieke moeilijkheden, welke met dit land in het jaar 1954 waren gerezen, tot een bevredigende oplossing waren gebracht.

Met ingang van de zomerdienstregeling op 17 april 1955 werd het station Port au Prince niet meer door de K.L.M. aangevlogen, waartoe reeds, in het kader van de toen noodzakelijk geachte maatregelen, in het jaar 1954 besloten was, doch eerst op deze datum tot uitvoering kwam.

Op 8 mei 1955 werden door het Colombiaanse Gouvernement de K.L.M.-landingsrechten te Barranquilla voor het Curaçao — Barranquilla v.v. vervoer van 3 keer per week tot 2 keer per week beperkt. Door onderhandelingen echter kon worden bereikt, dat per 28 september van het verslagjaar deze beperking wederom werd opgeheven.

Op 1 juli 1955 werd het nieuwe vliegveld te Costa Rica „El Coco" geopend. In tegenstelling met het oude vliegveld, waarop slechts met vliegtuigen zonder neuswiel kon worden geland, is het nieuwe vliegveld geschikt voor alle soorten vliegtuigen. Dientengevolge konden op de Costa Rica diensten de DC-3 vliegtuigen worden teruggetrokken en door Convair 340 machines worden vervangen.

Met de invoering van de zomerdienstregeling op 17 april 1955 werd, evenals ook in vorige jaren het geval was, de frequentie der direkte Caraibisch gebied — Amsterdam v.v. lijnen, van 4 tot 5 keer per week verhoogd. Met ingang van deze datum werden alle Europa-diensten met DC-6B-vliegtuigen gevlogen. Door de dienst via de Noord (Montreal) werd per dezelfde datum Havana niet meer aangevlogen, teneinde, voornamelijk ten gerieve van het Nederlandse Antillen — Amsterdam v.v. vervoer, een snelle verbinding met het Europese Rijksdeel in beide richtingen tot stand te kunnen brengen.

De verbinding tussen de Nederlandse Antillen en Mexico City werd 1 keer per week tot stand gebracht door een DC-6B-vlucht langs de gehele route en 1 keer per week door een Convair-vlucht Curaçao — Managua v.v., binnenkomend en uitgaand aansluiting werd gemaakt op een DC-6B Managua — Mexico v.v. dienst.

Beide bovengenoemde DC-6B-vluchten zijn als een verlenging te zien van de 2 keer per week gevlogen Amsterdam — Montreal — Mexico v.v. diensten, waarmede nog 2 extra Caraibisch gebied — Europa v.v. diensten, hoewel langs een omweg, gevlogen werden.

Met het invoeren van de winterdienstregeling werd, zoals ook in vorige jaren, de frekwentie der Europa-diensten van 5 keer op 4 keer per week teruggebracht, waarvan er 3 via de Mid-atlantische en 1 dienst via de noordelijke route werd gevlogen. Op deze laatste route werd het station Havana wederom 1 keer per maand opgenomen, terwijl andere landingen te Havana fakultatief kunnen plaats vinden, indien voldoende vervoer aanwezig kan worden geacht.

Eveneens per 2 oktober 1955 werd de Mexico — Curaçao v.v. verbinding verbeterd, doordat ook de tweede Amsterdam — Montreal — Mexico-machine geheel naar Curaçao werd doorgetrokken, in plaats van te Managua om te draaien, zoals dit bij de zomerdienstregeling het geval was. Dientengevolge kon ook de Convair-dienst Curaçao — Managua v.v., die gedurende de zomer de aansluiting te Managua op de DC-6B dienst tot stand bracht, worden teruggenomen.

Aanvankelijk met een frekwentie van 1 keer in de 14 dagen werd in begin oktober een vrachtdienst Curaçao — Amsterdam v.v. ingesteld welke met DC-4-vliegtuigen wordt verzorgd. In de praktijk bleek echter, dat deze frekwentie voor het vrachtvervoer van Europa naar het Carabisch gebied nog te laag was en reeds spoedig na bovengenoemde datum werd in de praktijk deze vrachtdienst met een frekwentie van 1 keer per week gevlogen.

Op het eind van het verslagjaar waren er bij het W.I.L.B. op de Nederlandse Antillen werkzaam in totaal 688 personen, waarvan 610 tot het grondpersoneel behoorden. Van dit aantal waren er 500 lokaal aangetrokken employees en 110 personen vormden de uitgezonden groep.

Op Aruba waren werkzaam 39 lokaal aangetrokken en 4 uitgezonden employees, terwijl het restant ad 461 lokale krachten en 106 uitgezonden employees op Curaçao tewerk waren gesteld.

Het vliegend personeel bestond uit 78 personen, waarvan er 14 tot de lokale en 64 tot de uitgezonden groep behoorden. Het gehele vliegend personeel is op Curaçao gestationneerd.

Linea Aeropostal Venezolana.

Deze luchtvaartmaatschappij vervoerde gedurende het verslagjaar 3.977 passagiers tussen Maiquetia en Curaçao v.v. en 39.957 kgs betaalde vracht.

Verschillende dagelijkse diensten worden door deze maatschappij onderhouden met plaatsen in het binnenland van Venezuela en vier keer per week is er een vlucht Maiquetia — Curaçao v.v.

Verder werd er ook een direkte dagelijkse verbinding Maiquetia — New York v.v. onderhouden met Super Constellations.

Om de andere dag werd door de maatschappij via Curaçao en andere plaatsen naar het vasteland van Europa gevlogen.

Een vlucht naar Havana gaf ook een direkte aansluiting op een vlucht naar Mexico, alsook de verbinding met Miami, die voorts ook aansloot op verschillende diensten naar de Gulfhavens.

Lima (Peru), met doorverbinding naar Rio de Janeiro, Santiago de Chile en Buenos Aires was eveneens in het luchtnet opgenomen.

In de naaste toekomst zal de Transatlantische dienst Maiquetia — Parijs — Frankfurt a.M. worden geopend met tussenlandingen te Sta Maria (Azoren) en Lissabon.

Pan American World Airways

Gedurende het afgelopen jaar kwam er geen verandering in de frekwentie van de New York- en Miami-diensten van de Pan American World Airways, die Curaçao aandeden; echter waren er betere doorgaande connecties naar verschillende landen mogelijk. Deze diensten werden uitgevoerd met de modernste vliegtuigen. Het vervoer van passagiers en luchtvracht over deze lijnen van en naar Curaçao was bevredigend.

Bovenwindse Eilanden

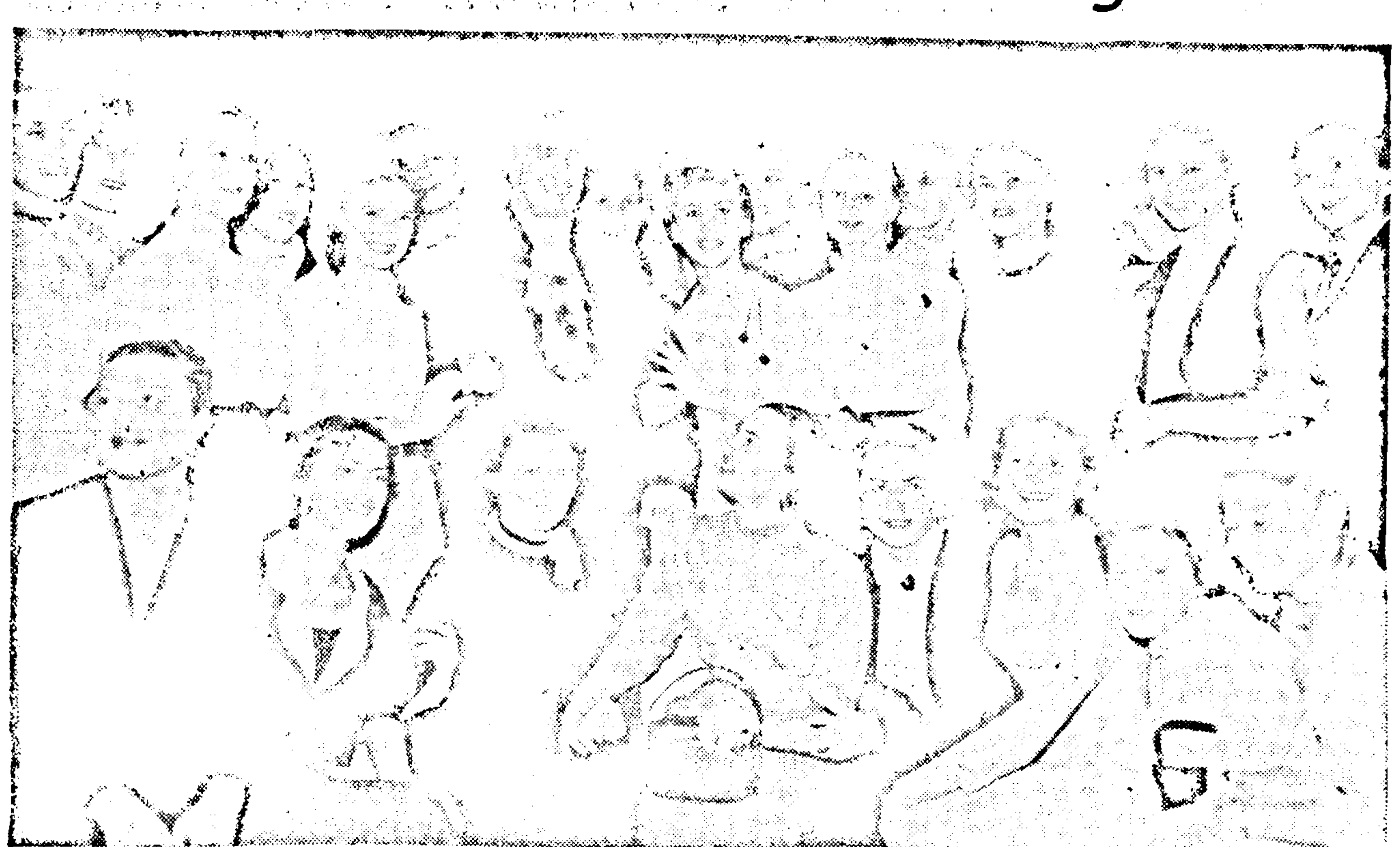
In de loop van 1955 besloot de Air France St Maarten aan te doen op het trajekt Guadeloupe v.v. Voor het mailvervoer naar St Eustatius werd een particulier vliegtuigje ingeschakeld.

Aanslag op VICTOR KRACHVENKO mislukt

New York. — In New York hebben twee bandieten een poging gedaan om een zekere „Peter Martin" in zijn flat neer te schieten. Door kordaat optreden van de aangevallene mislukte de aanslag. Algemeen wordt aangenomen, dat „Peter Martin" het pseudoniem is, waarachter zich de Russische schrijver Victor Kravchenko verbergt. Sinds Kravchenko op het eind van de tweede Wereldoorlog uit Russische dienst overliep naar het Westen en zijn boek „Ik verkoos de vrijheid" schreef, zijn er diverse malen aanslagen op zijn leven gedaan. Kravchenko schoot een van zijn twee aanvallers neer. De ander wist te ontkomen.

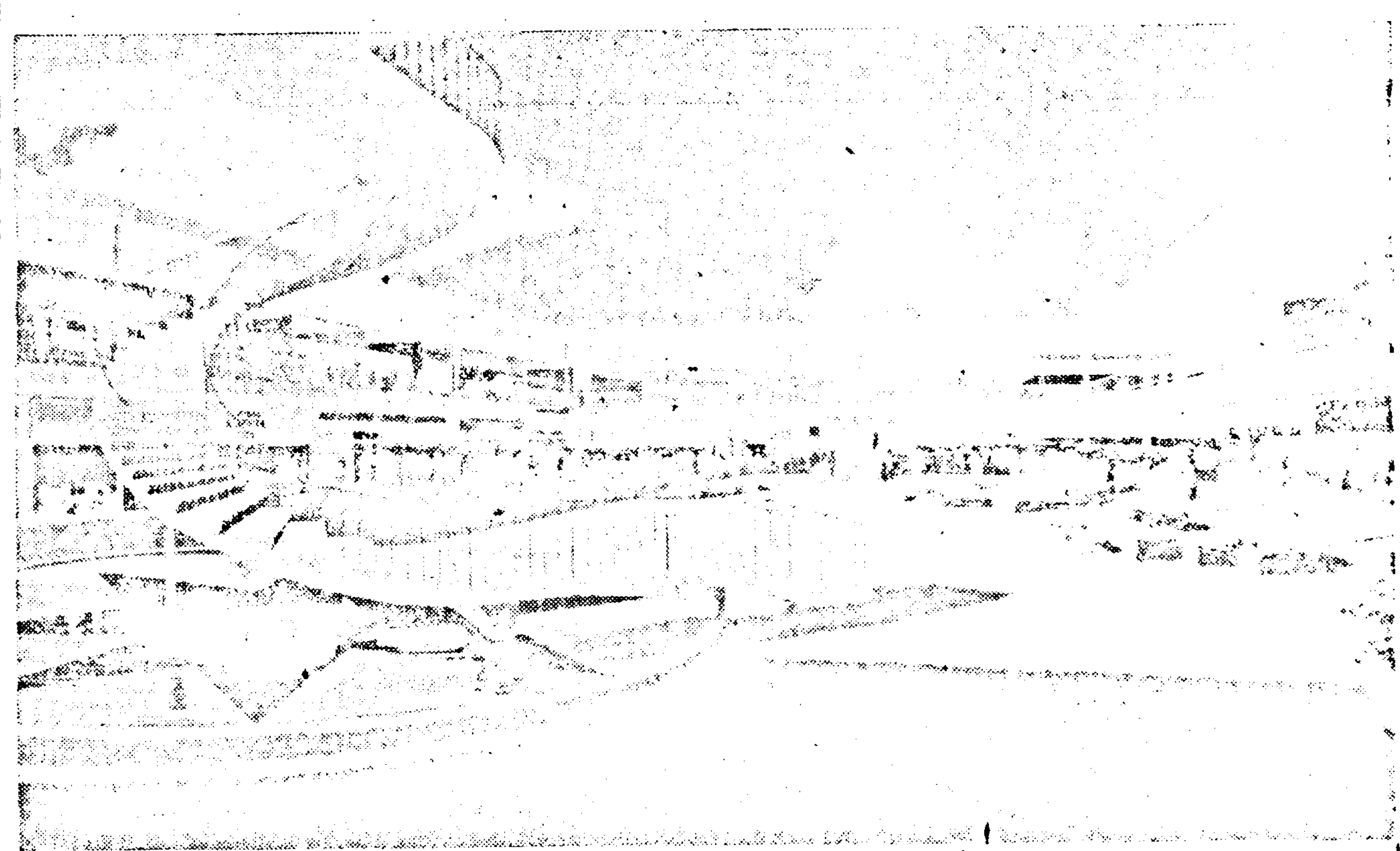
Londen. — Ongeveer 2500 autoriteiten uit het kerkelijke, opvoedkundige, rechtskundige en burgerlijke leven in Groot-Brittannië hebben bij premier Eden een petitie ingediend, waarin zij de regering om afschaffing van de doodstraf verzoeken.

Charmant bezoek voor Londens burgemeester

Het beroemde ballet van het Moskouse Bolsjoi-theater is op bezoek geweest bij „Alderman" sir Cuthbert Ackroyd, de burgemeester van Londen, die met zijn indrukwekkende ambtsketen wel bekijks had. Het ballet treedt, zoals bekend, dit seizoen op in het Royal Opera House in Covent Garden te Londen. Hier ziet men de burgemeester temidden van zijn charmant bezoek.

WINKELCOMPLEXEN in AMERIKA

De winkels staan boven elkaar in dit nieuwste Amerikaanse dorado voor de kopende huisvrouw.

Primeur op het platteland

(Bijzondere correspondentie uit New York)

Er is een heel interessant experiment gaande in de Amerikaanse winkelbouw en om precies te zijn: in de bouw van winkelcentra op het uitgestrekte platteland bij belangrijke wegkruispunten, of in en bij de voorsteden. Sinds de laatste oorlog zijn de omliggende stadjes en dorpen bij belangrijke Amerikaanse steden ontzaglijk gegroeid. In deze tijd van toenemende welvaart en overvloedig werk kunnen steeds meer Amerikanen zich een eigen huis buiten permitteren. Voor de snel aanwassende bevolking en de zich uitbreidende jonge gezinnen wordt de ene na de andere nieuwe gemeente in het leven geroepen, waarin zich welgestelde Amerikaanse families vestigen.

Daar waar welvaart heerst is altijd de rusteloze, vindingrijke geest van de Amerikaanse zakenman aan het werk. In de voorsteden werden na de oorlog ruime, luxueuze zelfbedieningswinkels gebouwd, waar de huismoeders en (of) huisvaders eens per week heenrijden om er inkopen voor zeven dagen te doen: van vlees, vis en groenten tot voedsel in blik, slagroomtaarten in cellophaan en drogisten-artikelen toe. Later werden hier ook de in cellophaan verpakte sokken, mannehemden of lingerie verkocht. Slechts benodigdheden als schoenen, boeken, kleding of zelfs meubelen werden, wanneer men die niet speciaal in de stad wilde gaan kopen, per „mail order" aangeschaft. Met andere woorden, de aankoop van dergelijke artikelen werd en wordt nog over heel Amerika door de landelijke bevolking via de catalogi gedaan, welke grote warenhuizen rondzenden. Alle artikelen staan er in afgebeeld met gekleurde plaatjes, waarbij kwaliteit, model, vorm en grootte nauwkeurig zijn beschreven. Bestellingen uit die catalogi worden — of het nu slaapkamerameublementen of halskettinkjes zijn — in korte tijd geleverd en aan de deur betaald. Maar in nieuwe, welvarende gemeentes bestond behoefte aan meer luxe dan de warenhuizen boden. Zo kwamen gespecialiseerde zaken van naam uit de grote steden, zoals bepaalde modehuizen of autofirma's ertoe filialen in deze gemeenten te bouwen. Dat betekende echter niet dat deze zaken hier hun „afleggertjes" heenbrachten, zij handhaafden dezelfde kwaliteit en dezelfde uitgebreide keuze waarmee het stadspubliek werd verwend.

Hoewel deze „dure" zaken op een kleiner publiek moesten rekenen dan de zelfbedieningswinkels en de hele onderneming wat riskant was, bleek het succes al spoedig. Zozeer zelfs dat sommige New Yorkse firma's met hun filialen op het land betere zaken deden dan in de stad.

Nu hebben grote Amerikaanse firma's die concurrenten zijn de gewoonte om met elkaar samen te werken, zodra ze elkaar op een nieuw gemeenschappelijk terrein ontmoeten. Zodat wanneer concurrerende firma's zich in nieuwe winkelcentra willen gaan vestigen, de verschillende vertegenwoordigers vaak de koppen bij elkaar steken en met elkaar de aanleg en de bouw van hun zaken overleggen, opdat er architectonisch een eenheid kan ontstaan en terreinproblemen gemeenschappelijke problemen worden, die men met elkaar oplost. Zo worden parkeerterreinen bijvoorbeeld gedeeld. De hier bedoelde zaken werden gewoonlijk in de buurt gebouwd van de uitgebreide zelfbedieningswinkels; maar de afstanden ertussen zijn (tenminste voor Nederlandse begrippen) uitputtend. De meeste winkelcentra werden tot voor kort in de lengte gebouwd.

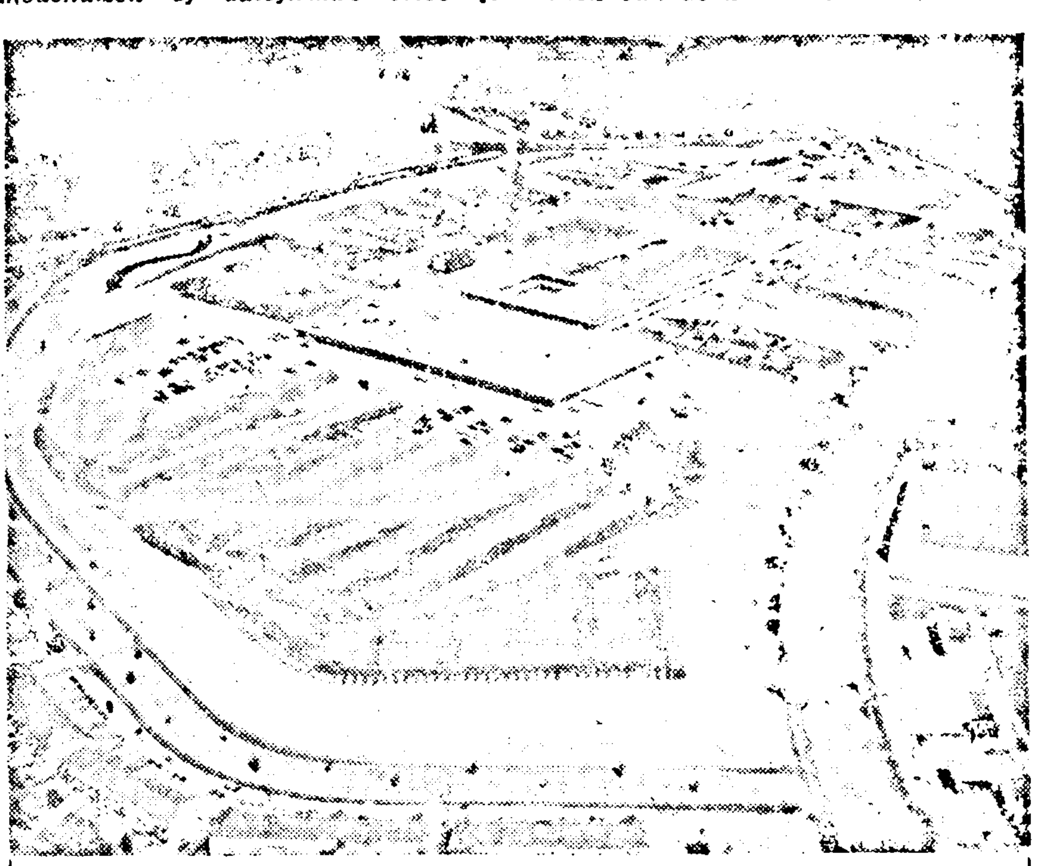
De huisvrouw hoeft niet meer alles uit een catalogus te kopen

Maar nu is zo juist een zeer nieuwe opzet gereed gekomen voor een sterk geconcentreerd winkelcentrum nabij Baltimore, in een plaatsje geheten Mondawmin. De gemeentelijke overheid van deze plaats besloot zelf een winkelcentrum te bouwen en haalde er de bekwaamste Amerikaanse architecten bij, zoals Kennth Welch en Pietro Belluschi, deken van de School van Architectuur in het Massachussetts Institute of Technology. Zij ontwierpen een centrum, waar nu vierenrijftig winkels gevestigd zijn, om een langwerpig plein heen, en ze zetten de winkels op elkaar, zodat het centrum twee verdiepingen heeft. Dit vermindert de afstanden, die men anders zou moeten lopen, radicaal. Roltrappen verbinden de verdiepingen. Het geheel maakt een Italiaanse indruk (Belluschi is oorspronkelijk een Italiaan) met overdekte entrees, luchtige doorgangen en verrassende doorkijken. Op de parterre vindt men de zelfbedieningszaken en andere eetwaren-winkels, alsook de kleinere zaken voor grammofoonplaten, schoenen, boeken en dergelijke. Op de tweede verdieping liggen de filialen uit de grote steden als bijvoorbeeld Franklin Simon, een gedistingeerde modezaak met de laatste modellen van Fifth Avenue. Vrachtauto's lossen hun waren in het souterrain. Om het centrum heen is parkeergelegenheid voor vierduizend auto's.

Het originele van het hele geval is de samenwerking tussen de diverse concurrenten, die zich in dit centrum gingen vestigen en die gezamenlijk bijdragen aan de fondsen om het centrum attractief te maken. Er is een vijver met vissen en eenden, er zijn nu en dan tentoonstellingen of voorstellingen op het plein, er is een tuin, er zijn rustbanken en aardige rustieke gelegenheden, waar kinderen kunnen schommelen en zich amuseren, terwijl de ouders winkelen. Maar de concurrerende huurders van de panden in het centrum overlegden ook vreedzaam met elkaar, welke zich wáár het beste zou vestigen, opdat niet de meest bezochte winkels allemaal in één hoek zouden komen te liggen doch zodanig op en boven het plein zouden worden verspreid, dat het publiek ook de overige zaken zou opmerken. De nieuwe architectonisch gesloten vorm van dit centrum is echter een experiment. Men moet nog afwachten of het publiek niet tòch bepaalde winkels aan hun lot overlaat, omdat het zijn gewoontepad anders treedt dan de vaklieden hebben uitgerekend. (Voorspellingen van dergelijke experts kan men echter gewoonlijk vertrouwen. Ze plegen precies uit te rekenen — en dan klopt het ook — hoeveel winst een winkelzaak per vierkante meter maakt in een jaar). Voor de huisvrouw op het land is dit nieuwe, geconcentreerd gebouwde winkelcentrum een enorme tijdsbesparing. Terwijl nu ook zij het neusje van de zalm, dat vroeger uitsluitend aan het publiek van de grote stad werd geboden, voor het grijpen heeft.

In het centrum heeft iedere winkel de inrichting aan de eigen architecten opgedragen. De architecten Novak en Copeland richtten de Franklin Simon-zaak in met de laatste snufjes. Hangkasten kunnen onmiddellijk worden getransformeerd tot legkasten, op elke halve meter afstand zijn elektrische kabels in de vloeren gelegd, zodat overal stopcontacten zijn en zo nodig licht aanwezig is; de verlichting in het plafond is verschuifbaar door uitneembare paneeltjes, en de kleur van het licht verschilt naargelang de eisen van het materiaal, dat het beschijnt of van de stemming, die men wil creëren.

Wie dus langs een eenzame autoweg rijdt in Amerika en plotseling een paar duizend auto's ergens geparkeerd ziet bij moderne gebouwen, weet, dat hij vlak bij een winkelcentrum is terecht gekomen. Natuurlijk verliezen plaatselijk veel kleinere en ouderwetse winkels in de voorsteden hun klanten en zullen ze het tenslotte moeten opgeven... Terwijl de filialen van de grote stadszaken met het kapitaal achter zich, zich voortdurend uitbreiden. Maar dit schijnt een ontwikkeling, die niet is tegen te houden...

Er is een parkeerplaats voor vierduizend auto's, in Mondawmin, waar een modern winkelcentrum is gebouwd voor huisvrouwen, die hier de stadsluxe dichtbij hebben gekregen.

IK WAS EEN ANDER

door

DENISE EGERTON

37

Iemand anders bezat de sleutel daarvan.

Zwijgend naderden we het terras. Door de openstaande deuren drong het geluid van stemmen tot ons door. Stemmen, die scherp op elkander inhakten.

„Ontvoering is een ernstig misdrijf, weet u."

„U zegt?"

„Ontvoering is een heel ernstig misdrijf."

Ik bleef opeens stokstijf staan. Mijn hart begon te bonzen in mijn keel en mijn mond werd droog. Ik denk, dat ik een of ander idioot geluid moet hebben gemaakt, want Elaine zei:

„Wat is er? Wie zou daar binnen zijn?"

Ik antwoordde niet. Er stapte iemand het terras op.

Mark Lavenhams stem zei grimmig: „Zo, Simon. Je hebt me last genoeg bezorgd. Maar nu heb ik je dan toch opgespoord!"

HOOFDSTUK XV

Als zijn temperament met hem op de loop gaat, pleegt Mark eerst te gaan schreeuwen en pas daarna te luisteren — als er dan tenminste nog iemand is overgebleven. Het is echter beslist niet de manier om sir Jonathan te benaderen. De beschuldiging van ontvoering had het onderhoud dan ook dadelijk in verkeerde banen geleid en tegen de tijd, dat Elaine en ik op het terras verschenen, besefte ik, dat er al enige minuten lang een chaotisch misverstand had geheerst, zodat er enkele snelle, logische verklaringen nodig waren om het al kokende brouwsel weer tot enige rust te brengen. Het gevolg daarvan was, dat Mark vervolgens met koele hoffelijkheid werd uitgenodigd voor de lunch, welke uitnodiging hij even hoffelijk, maar even hooghartig afsloeg.

„Er zijn heel wat aangelegenheden, die ik met Simon te bespreken heb, sir. In de afgelopen tien maanden heb ik daar helaas de gelegenheid niet toe gekregen. Als niemand er dan ook ernstig bezwaar tegen heeft, zou ik er de voorkeur aan geven samen met hem te eten in mijn hotel."

Toen we een half uurtje later dan ook in de volle koffiekamer van De Zwarte Leeuw in Petroc zaten en de dienster een grote schapebout op ons bord schoof, zei Mark:

„Je liep in Chancery Lane, toen ik je voor het eerst zag. Harry had me net met de auto van het vliegveld afgehaald; ik liet hem stoppen, stapte uit en ging je achterna. Ik was niet van plan je aan te spreken, maar ik was nieuwsgierig. Ik vroeg me namelijk af, of je me op kantoor had willen opzoeken. Bovendien voelde ik me niet eens helemaal zeker, of je het wel werkelijk was."

Mijn donkere bril had hem in verwarring gebracht, legde hij uit.

„In Stouhampton Row verloor ik je een paar minuten uit het oog, maar in een der zijstraten daarvan zag ik je toen staan. Er hing een meisje aan je arm, dat je „Nick" noemde. Ik dacht toen, dat ik me inderdaad vergist moest hebben, en ik was alweer op het punt naar kantoor te gaan, toen ik zag, dat je nogal ongeduldig van haar losmaakte. Het meisje keek je na, of je haar in haar gezicht geslagen had. Ik bleef toch nog even kijken, maar een of andere idioot drong me opzij en toen hoorde ik een vrouw gillen. Er ontstond een oploop, in het midden waarvan ik datzelfde meisje weer zag staan, waarna zich een grote vent met spierwit haar door de menigte drong. Ik probeerde ook dichterbij te komen en hoorde die man toen tegen de chauffeur, die zijn onschuld stond te betuigen en daarover getuigen vroeg, zeggen: „Ik ben sir Jonathan Gavin. Deze man is mijn neef. Is hij ernstig gewond?" De chauffeur zei: „Nee, sir, dat geloof ik niet."

Mark pauseerde even om een teug van zijn bier te nemen.

„Ik was er intussen ook in geslaagd naar voren te dringen en toen zag ik je daar liggen als een miserabel hoopje mens — een soort landloper, en ik kon me niet voorstellen, waarom die sir Dinges je voor zijn neef zou laten doorgaan, als je dat ook niet inderdaad was. Ik herkende je tenminste op dat moment weer niet. Toen ik terugkwam op kantoor, vroeg ik toch of zij misschien langs gekomen was. En dat bleek het geval werkelijk te zijn."

Er klonk een rinkelend geluide, toen hij met zijn glas tegen een lepel of een vork of zo stootte.

„Ik heb dat meisje eruit gesmeten. Dat voel je zeker wel." Eindelijk slaagde ik erin mijn stem terug te vinden.

„Het was haar schuld niet. Je hebt zelf kunnen zien, hoe ik eruit zag. Ik wed dan ook, dat je haar twee minuten later weer aangenomen hebt."

Hij deed net of hij dit niet hoorde.

„Ik liet mijn secretaresse uitzoeken, wie die sir John Gavin eigenlijk was, en ze kwam een tijdje later m'n kamer binnen met een keurig uittrekseltje uit „Who's Who". Adres: Gresham Place N.W., Regent's Park en Mallyon, Cornwall. Ik had die avond een belangrijke zakelijke bespreking en toen ik de volgende dag naar dat huis toeging, bleek er niemand aanwezig te zijn. Ik moest 's zondags per vliegtuig naar Brussel; de passage was al geboekt en bovendien zou het me een massageld hebben gekost, als ik die bespreking daar had moeten uitstellen. Gisteren ben ik teruggekomen en hier zit ik dan. Het eerste wat ik van je wil weten is: Wat is er met je ogen aan de hand?"

Hoewel ik doodziek en misselijk van dat onderwerp was, moest ik het allemaal toch wel vertellen. Van mijn ziekte in Malakka, van dokter Craddock en van diens plan om Newland Wayne te consulteren.

„En al die tijd heb je dat in je eentje zitten verwerken...? Hemel, Simon — ik geloof toch niet aan je verdiend te hebben, dat je me op die manier moest behandelen."

Het was dus nog erger dan ik verwacht had. Ik kon niets meer door mijn keel krijgen.

„Misschien ben je vergeten, wat je allemaal gezegd hebt, toen we elkander voor het laatst spraken?"

„Je hebt je anders nooit veel aangetrokken van wat ik zei."

(Wordt vervolgd)

Atoomcentrale Calder Hall officieel geopend

Sovjet-vertegenwoordiger: „Triomf voor het progressieve mensdom"

Koningin Elizabeth van Engeland, vergezeld van de heer Davey, algemeen directeur van de centrale, tijdens de rondgang door de atoomcentrale Calder Hall. Op de voorgrond een van de generatoren.

(Van onze Londense correspondent)

De Engelse koningin heeft dan zeer officieel de atoomkrachtcentrale van Calder Hall in het graafschap Cumberland in werking gesteld. Hiermee werd Engeland het eerste land ter wereld dat begonnen is met stroomverwekking door middel van atoomenergie op grote schaal. Vertegenwoordigers van 39 landen, waaronder Rusland, waren aanwezig bij de openingsplechtigheid, welke naar de mening van velen het begin betekent van een nieuwe industriële revolutie. In haar rede zei de koningin o.m. dat er in zekere zin sprake was geweest van een crisis en dat deze nu een oplossing nabij was, nu voor het eerst gebruik gemaakt kon worden van de nieuwe en potentieel zo gevaarlijke bron van energie voor het algemeen welzijn.

De Lord Geheimzegelbewaarder, minister R. A. Butler, verklaarde in zijn rede dat Engeland het bouwprogram voor atoomenergiecentrales aanzienlijk had uitgebreid. Oorspronkelijk was het de bedoeling geweest dat het bestaande program uitgevoerd zou worden in een periode eindigend omtrent het jaar 1975.

Maar nu is het de bedoeling dat vanaf 1965 elke nieuwe elektrische centrale een atoomenergiecentrale zal zijn en in 1975 zouden de gezamenlijke atoomenergiecentrales meer elektriciteit verwekken dan vandaag worden geproduceerd door de gezamenlijke ouderwetse centrales, en het was niet onwaarschijnlijk dat deze produktie het dubbele zou bedragen van die van heden. De huidige produktie in Engeland bedraagt 20 miljoen kilowatt, zodat volgens de heer Butler de stroomproduktie van de atoomcentrales over twintig jaar 40 miljoen kilowatt zal bedragen en dat er in 1975 meer dan honderd atoomkrachtcentrales zullen zijn opgericht langs Engelands kusten, en dat door middel van atoomenergie elektriciteit verwekt zal worden waarvoor anders 80 miljoen ton kolen per jaar benodigd zou zijn.

Het betekent ook dat Engeland belangrijk meer zal besteden dan de som van drie miljard gulden welke vermeld staat in het nu verouderd program dat achttien maanden geleden werd aangekondigd door de Britse regering. De Russische vertegenwoordiger bij de openingsceremonie, de heer A. C. Toptsjev, hield een rede namens de Russische academie van Wetenschappen. Hij noemde het voltooien van de centrale van Calder Hall „een triomf voor het progressieve mensdom."

Jeugd-vandalisme in Britse kerken

Dag en nacht bewaking in Liverpool

Onder druk van het verregaande vandalisme van de jeugd in de city van Liverpool heeft de clerus van deze stad zich genoodzaakt gezien een dag- en nacht-bewaking van de kerken te organiseren. Wanneer dit in de praktijk niet mogelijk blijkt te zijn, zal men de kerken sluiten. Over het algemeen zijn de kerken in Groot-Brittannië dag en nacht geopend om de gelovigen in de gelegenheid te stellen op ieder moment een kerk te bezoeken.

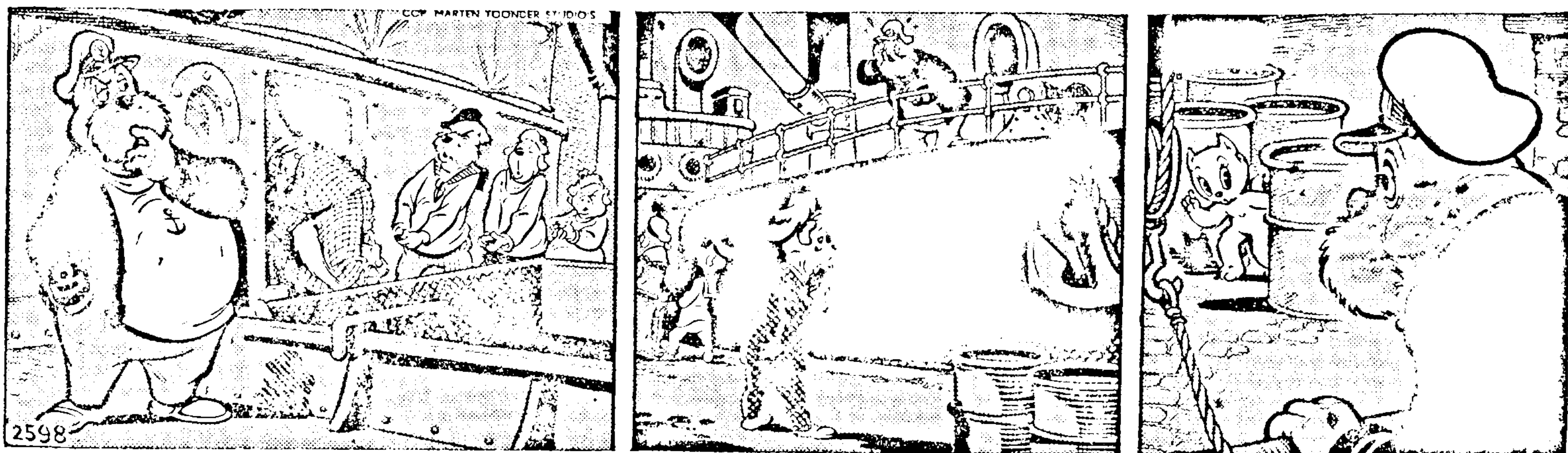
Deze situatie is voor het Britse katholieke weekblad „The Universe" aanleiding geweest in een artikel op de eerste plaats de veronderstelling van de hand te wijzen, als zou dit vandalisme van de kant van communisten of van andere vijanden van het katholiek geloof komen. Voorts wijst het blad er op, dat dit soort schendingen alleen uit Liverpool en Zuid-West Lancashire worden gemeld. In de omgeving van Londen en Birmingham, waar het probleem van de vandalistische jeugd niet minder acuut is, kwamen, naar parochiegeestelijken verklaren, kerkschendingen zelfs na het vertonen van de film „Rock and Roll" en het daarbij ontstane straatrumoer tot dusver niet voor. Uit het feit, dat de jeugd geen schade aanricht in musea — waar zij nauwelijks het bestaan van weten — en ook niet in Anglicaanse en Protestantse kerken, leidt het blad verder af, dat de daders mensen moeten zijn, die de kerk zeer goed van binnen moeten kennen. Het is daarom duidelijk, zo besluit het blad, dat het de katholieke jeugd moet zijn, die dit vandalisme pleegt, met name de Ierse jeugd in Liverpool.

Krachtige aktie van monseigneur Grösz

De Hongaarse aartsbisschop mgr. Jozeg Grösz heeft een drastische beperking afgekondigd van het recht dat het staatsbureau voor kerkelijke zaken heeft tot inmenging in de aangelegenheden der Kerk. Mgr. Grösz is eerst verleden jaar door de overheid in vrijheid gesteld. Hij is thans voorzitter van het college van Hongaarse bisschoppen.

Krachtens zijn jongste decreet mogen de onderwerpen van predikaties slechts gewijzigd worden met toestemming van de betrokken bisschop. Tot nu toe gaf het staatsbureau bindende instructies aan de geestelijken, waarover zij mochten preken. Mgr. Grösz heeft bovendien de directeur van het aartsbisdom, Pal Kis, een zeer pro-communistische functionaris, ontslagen, aldus verneemt U.P. van de zijde van het Oostenrijkse katholieke persbureau.

TOM POES en de Kniphoed

2598. Toen kapitein Wal Rus van zijn verbazing bekomen was, haastte hij zich terug aan boord en zette de bemanning aan het werk, terwijl Hocus Pas zich in zijn hut terugtrok.

Enkele uren lang liepen de matrozen nu af en aan om de kleine doosjes in het ruim te dragen. Die waren te klein om de laadbomen te kunnen gebruiken en ze waren te zwaar om ze in manden of in kisten te kunnen pakken, zodat alles met mankracht moest gebeuren.

„Een overgehaalde toestand", mompelde de gezagvoerder. „Zoiets raars heb ik nog nooit aan boord gehad. Hoe kan ik dat goedje behoorlijk stuwen? En hoe kunnen kleine doosjes zo'n gewicht hebben? Dit bevalt me niet! Ik zou wel eens willen weten wat daar in zit!"

Dat was precies wat de stuurman zich afvroeg. Hij stond zorgelijk op de wal en staarde naar het schip, dat diep in het water lag.

„We liggen tot de rode streep, kapitein!" riep hij. „Wat zit er eigenlijk in die kistjes?"

„Ik weet het niet", snauwde Wal Rus geprikkeld. „In ieder geval geen veren! Het ruim is nog leeg, meneer. Dat kan een leuke reis worden! Maar we zijn klaar — de rommel is aan boord en we kunnen varen......"

Hij zweeg en staarde verbluft naar een onverwachte verschijning, die nu van achter een paar vaten opdook.

„Psst! Kaptein!" riep de verschijning.

„Als dat Tom Poes niet is!" mompelde de geroepene. Hij krabde zich het hoofd en boog zich voorover.

„Wat is er?" snauwde hij. „Wat moet je daar?"

Maar Tom Poes wenkte dringend. Hij wilde niet het gevaar lopen dat de lugubere grijsaard hem hoorde.

Alcohol is vergif en het kan voor een mens fataal zijn

David Lloyd George was niet op zijn hoofd gevallen, althans niet merkbaar. Hij was een van Engelands beroemdste staatsmannen.

Hij wist wat goed was voor zijn land en lette nauwkeurig op zichzelf.

Hij had een buitengewoon goed stel hersens en gebruikte die bovendien. Ook was hij bekend om zijn slagvaardigheid en dit bewees hij eens in het volgende geval!

Toen hij Engelands 1ste minister was werd hij in het Parlement eens fel aangevallen door een dame. Zij maakte zich daarbij zo kwaad dat ze vergat dat ze een dame was. Of misschien was ze dat ook niet.

Ze zei in haar kwaadheid in ieder geval tegen de heer David Lloyd George: „Als ik met U getrouwd was gaf ik U vergif!"

Niet aardig gezegd van haar natuurlijk want het is wel erg fataal als je vergif inneemt. Doe je dat zonder het te weten dan kom je er meestal niet meer achter.

Iedereen raakte er dan ook danig van onder de indruk, met uitzondering van de heer Lloyd George. In de voelbare stilte die daarop intrad, bekeek hij de spreekster heel kalm en heel goed, zo van onder tot boven en antwoordde: „Als ik Uw man was nám ik het."

Hij nam alleen vergif in als hij het leven niet meer waard achtte geleefd te worden.

Alcohol is ook vergif en het kan ook voor U fataal zijn, direct of indirect. Behalve de ongelukken die U in Uw dronkenschap voor Uzelf en voor anderen kunt maken, ontstaan bij misbruik van alcohol de volgende ziekten:

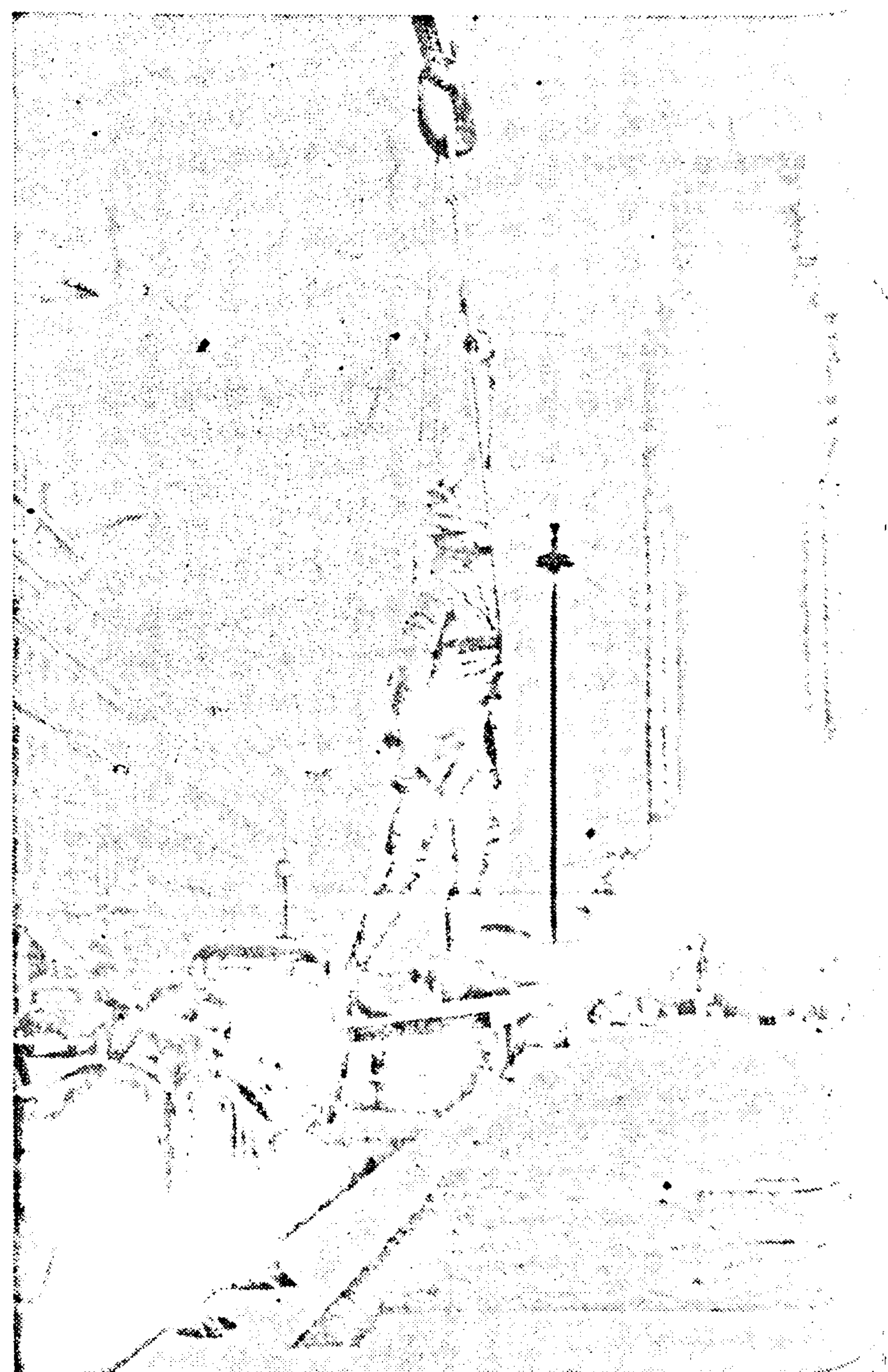
a. Alcoholische krampen,
b. delirium tremens,
c. Ziekte van Korsakow,
d. Ijverzuchtswaan,
e. Lichamelijke en geestelijke aftakeling.

En dat U deze ziekten kunt krijgen is bewezen. Ook is bewezen dat niemand die met drinken begon, geloofde dat hij een van die ziekten zou krijgen. Toch komen de boven vermelde ziekten meer voor dan U denkt.

Tenslotte is ook bewezen dat iemand die geen alcohol misbruikt daar nog nooit spijt van heeft gehad, terwijl de alcoholist zeker spijt krijgt van het door hem gepleegde misbruik.

Daarom: „BEGIN ER NIET AAN".

Jan Smuts in de touwen

Een jaar heeft de Engelse beeldhouwer sir Jacob Epstein gewerkt aan de vervaardiging van een beeld van de inmiddels overleden Zuid-Afrikaanse staatsman, veldmaarschalk Jan Smuts, dat nu een plaats heeft gekregen op het plein bij de Engelse parlementsgebouwen in Londen. Sir Winston Churchill, een goed vriend van Smuts, zal het beeld volgende maand onthullen. Hier wordt het beeld op zijn plaats gehesen. Op de achtergrond een gedeelte van de parlementsgebouwen.

Particuliere architect maakt schetsplannen voor nieuw marine-etablissement te Amsterdam

Amsterdam. — Voor een nieuw Marine-etablissement te bouwen op een terrein nabij de mond van het Amsterdam-Rijnkanaal, ten zuiden van de Oranjesluizen, is aan een particulier architectenbureau opdracht gegeven tot het maken van schetsplannen.

Het is namelijk in verband met de tunnelbouw nodig, dat het bestaande Marine-etablissement wordt verplaatst. Voordat de opdracht aan het particuliere architectenbureau werd verstrekt, heeft Publieke Werken reeds vele voorbereidende besprekingen gevoerd. De bedoeling is, voor het nieuwe etablissement een bouwcommissie in te stellen, waarin het Rijk en de gemeente Amsterdam zullen zijn vertegenwoordigd.

Een schetsplan met kostenraming werd gemaakt voor een aan de Van Bosschestraat te stichten gebouw met atelierwoningen, ten behoeve van kunstenaars, die thans zijn gehuisvest in een gemeentelijk schoolgebouw, dat zal moeten worden ontruimd.

Londen. — Admiraal graaf Mountbatten, chef van de Britse marinestaf is benoemd tot oppervlootvoogd, de hoogste rang bij de Britse marine, die ook zijn vader, wijlen de markies van Milford, eens heeft bekleed.

Saarland-verdrag te Luxemburg getekend

Luxemburg. — Te Luxemburg is zaterdag een Frans-Duitsverdrag getekend, waarbij de opneming van Saarland in Duitsland wordt geregeld. De ondertekening geschiedde door de Franse en Westduitse ministers van buitenlandse zaken. Een overeenkomst betreffende de kalanisatie van de Moezel werd mede ondertekend door de Luxemburgse minister-president.

Nadat in totaal 6 verdragen en conventies waren tekend, werd een gemeenschappelijke verklaring uitgegeven over de Frans-Duitse betrekkingen en de medewerking aan de Europese integratie.

De vier andere verdragen, die getekend werden, betroffen de bijzonderheden van de politieke en economische integratie van Saarland in Duitsland en de Frans-Luxemburgse overeenkomst over de kanalisatie van de Moezel.

Het verdrag inzake de Saar bepaalt, dat dit gebied, dat in 1945 aan Duitsland werd ontnomen, op 1 januari 1957 een deel zal worden van West-Duitsland.

Mgr. Josef Beran verblijft in een villa ergens in Bohemen

De primaat van Bohemen kan zich vrijelijk - in een auto - bewegen

De aartsbisschop van Praag, mgr. Josef Beran, die sedert maart 1951 uit zijn diocees verbannen is, verblijft ergens in Bohemen in een villa die ter zijner beschikking is gesteld door de Tsjechoslowaakse katholieke organisatie „Charitas", aldus heeft een hoge functionaris van het ministerie van cultuur tijdens een interview te Praag meegedeeld. De primaat van Bohemen, die 68 jaar oud is, kan zich, naar het schijnt, vrijelijk bewegen — hij heeft een auto — maar mag onder geen enkele voorwaarde terugkeren in zijn diocees. Een aantal religieuzen zorgt voor het onderhoud van de residentie van mgr. Beran, die de H. Mis kan opdragen in een eigen kapel. Nog steeds volgens het Tsjechoslowaakse ministerie onderhoudt de primaat van Bohemen een zeer drukke correspondentie met de vicaris van het kapittel, mgr. Anton Stehlik, die, met goedvinden van de regering, het Praagse diocees bestuurt.

Twee hoge waardigheidsbekleders van de Katholieke Kerk in Tsjechoslowakije, mgr. Jan Vojtassak, oud-bisschop van Spis, in Slowakije, en mgr. Michael Buzalka, hulpbisschop van Trnava, eveneens in Slowakije, die op 15 januari 1951 respectievelijk tot 25 en 18 jaar gevangenisstraf werden veroordeeld, zijn vrijgelaten, aldus 'n officiële bron te Praag. De twee prelaten zijn indertijd wegens „hoogverraad, militair verraad en spionage" veroordeeld. De prelaten zou gratie zijn verleend „wegens hun hoge leeftijd". Mgr. Vojtassak is 79 en mgr. Buzalka is 71 jaar oud. Alle twee verblijven thans in Slowakije, evenals mgr. Beran in een villa die toebehoort aan „Charitas". Volgens het ministerie van cultuur genieten zij volledige vrijheid van beweging.

Nu deze twee prelaten zijn vrijgelaten verblijft nog slechts één bisschop, mgr. Stefan Marie Trochta, die 51 jaar oud is, bisschop van Litomerice, in Bohemen, in gevangenschap. Mgr. Trochta is in 1954 veroordeeld tot 25 jaar hechtenis.

Van de twaalf bisschoppen, die voor 1948 diocesen in Bohemen, Moravië en Slowakije bestuurden, zijn er nog vijf op hun post: mgr. Josef Matocha, aartsbisschop van Olomouc, primaat van Moravië, mgr. Moric Picha, bisschop van Hradec Kralove, mgr. Eduard Mecsey, bisschop van Nitra, mgr. Josef Carsky, apostolisch vicaris van Konice, mgr. Ambros Lazik, apostolisch vicaris van Trnava. Twee bisschoppen werden gearresteerd: mgr. Vojtassak en mgr. Trochta. Drie bisschoppen zijn uit hun diocesen verwijderd door een administratieve maatregel: mgr. Josef Beran, aartsbisschop van Praag, mgr. Karel Skoupy, bisschop van Brno, en mgr. Robert Pobozny, bisschop in het partibus te Roznava. Tenslotte: mgr. Skrabik, bisschop van Banska Bystrica, is begin 1950 overleden. Al deze bisschoppen zijn opgevolgd door vicarissen van het kapittel met toestemming van de regering.

Het onderwijs in de Koran in Egypte

Vaticaanstad. — Er is thans overeenstemming bereikt over het onderricht in de Koran aan Mohammedaanse leerlingen van R. K. scholen in scholen in Egypte. De Egyptische regering eiste aanvankelijk, dat dit onderwijs in alle klaslokalen zou worden gegeven. De katholieke autoriteiten waren wel bereid dit onderricht te laten geven, maar buiten de school. Overeengekomen is nu, dat het Mohammedaanse godsdienstonderwijs op alle scholen zal worden gegeven, maar in een apart lokaal. Het zal zo worden gedaan, dat het niet stotend is voor het christelijk geloof.

Weer atoomontploffing in Z.-Australie

Maralinga. — In de woestijn van Zuid-Australië bij Maralinga is voor de vierde en laatste maal in de huidige serie proeven een Brits atoomwapen tot ontploffing gebracht.

Het wapen, waarvan de explosieve kracht gelijk was aan die van ruim 20.000 ton dynamiet, werd in de nacht op de top van een stalen toren tot ontploffing gebracht. Naar verluidt was de proef de belangrijkste van de huidige reeks. In een verklaring werd gezegd, dat men met de proef „zuiver wetenschappelijke bedoelingen" had. Er waren geen persvertegenwoordigers op het terrein toegelaten.

„Blauwe" regen in Australië

Yardea. — Te Yardea, een plaats op ongeveer 450 km ten zuid-oosten van het terrein in Australië waar kortgeleden door de Britten atoomproeven zijn genomen, is bij een hevig onweer „blauwe" regen gevallen. Een woordvoerder van de Australische meteorologische dienst kon geen verklaring voor het verschijnsel geven.

Nederlandse ploeg voor Olympische Spelen

's-Gravenhage. — Het Nederlands Olympisch Comité deelt mede, dat door verschillende akties Nf 700.000 ontvangen is, waarvan een subsidie van Nf 85.000 van de Nederlandse regering. De officiële ploeg naar Melbourne zal uit 76 personen bestaan, van wie achttien als leiders kunnen worden beschouwd.

De woningbouw in Europa

— De economische commissie voor Europa der Verenigde Naties heeft vastgesteld dat in 1954 en 1955 in West-Duitsland op elke duizend inwoners 10.3 woningen werden gebouwd, tegen twee in Oost-Duitsland. De bouw van nieuwe woningen in de communistische Oosteuropese staten komt met die in Oost-Duitsland overeen. In de Sowjet-Unie werden in 1955 op elke duizend inwoners 8,2 nieuwe huizen gebouwd. (DPA)

Industriëlen bezoeken Sovjet-Unie

Bonn. — Een aantal Duitse industriëlen uit het Ruhrgebied is te Moskou aangekomen om een vrij langdurig bezoek aan de Sovjet-Unie te brengen. Deze industriëlen, waarbij zich deskundigen bevinden van de AEG, de DEMAG, de Gute Hoofnungs-Hutte en van Krupp, Mannesmann en Siemens, zullen de Moskouse industrietentoonstelling te bezoeken en daarna fabrieken in de Oekraïne en in het Oeral-gebied bezichtigen.

Een groep vertegenwoordigers van de Duitse industrie voor werktuigmachines is, na een bezoek van twee weken aan de Sovjet-Unie, naar West-Duitsland teruggekeerd.

Francistown, Beetsjoenaland. Duizenden lachende en schreeuwende leden van de stam der Bamangwato's hebben te Francistown het voormalige opperhoofd Seretse Khama verwelkomd bij zijn terugkeer uit Engeland, waar hij zes jaar in ballingschap heeft geleefd, omdat hij in het huwelijk trad met een Londense typiste.

Het enthousiasme van de menigte was zo groot, dat Seretse zijn voorgenomen rede niet kon houden. De Engelse regering had voor zijn terugkeer als voorwaarde gesteld, dat hij zou afzien van aanspraken op de leiding van de stam, zowel voor hemzelf als voor zijn kinderen. Zijn vrouw en beide kinderen zullen zich later bij hem voegen. Ook de oom van Seretse Khama was ter begroeting op het vliegveld aanwezig. Zoals bekend is het geschil tussen hem en zijn oom over de mogelijkheid van opvolging voor de kinderen uit het gemengde huwelijk oorzaak geworden van zijn verbanning.

ERIC DE NOORMAN: DE SCHEEPSBOUWER

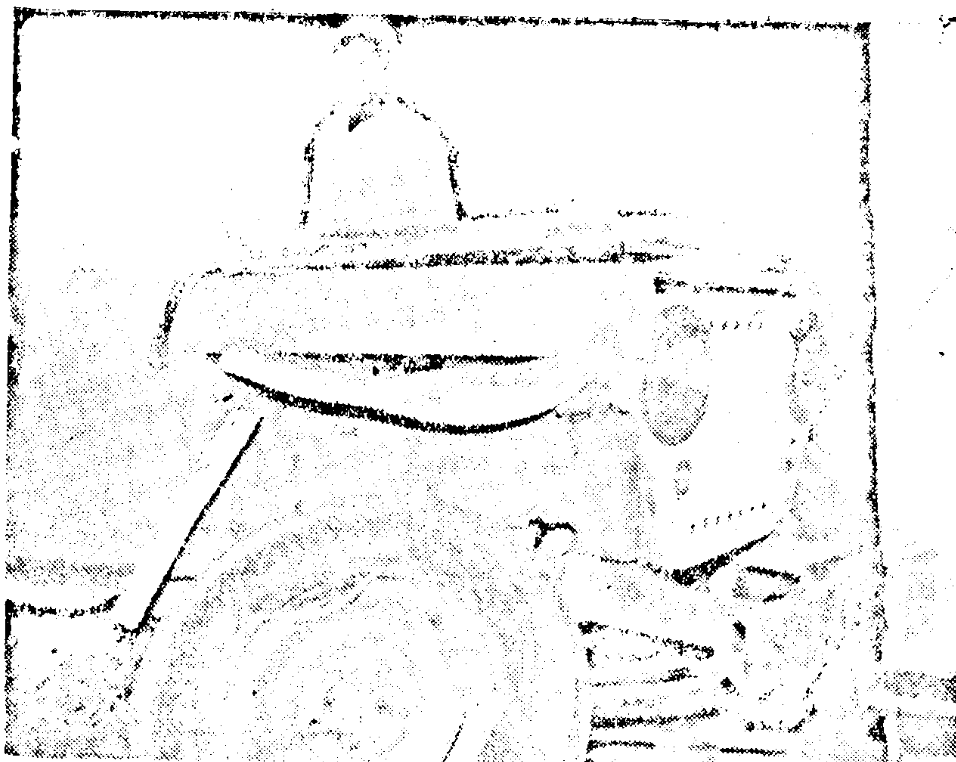

19—33 Een zucht van opluchting ontsnapt de vluchtelingen als zij in de krijger een der ontsnapte roeiknechten herkennen. De man is niet minder van hen geschrokken en zij van hem en vertelt hortend, dat hij tot de stam der Heruli behoort en zich reeds bijna tien jaren in de macht van de Saksers bevindt. Hij is een al wat oudere krijger, die Eric's aanbod om voorlopig bij hen te blijven met beide handen aangrijpt en zo wordt de gevaarvolle tocht voortgezet. Van de Saksers bemerken zij niets meer en als zij enige tijd later de piraten zeewaarts zien koersen, begrijpen zij, dat van deze zijde tenminste geen gevaar meer te duchten is. Hoewel zij terdege rekening moeten blijven houden met mogelijke vijandige gezinde bewoners van dit troosteloze land, kunnen zij nu veel vlugger vooruit komen. Uur na uur trekken zij voort in Zuidelijke richting langs de duinenrand, vanwaar zij de zee en het strand goed in het oog kunnen houden.

En dan zien zij bijna gelijktijdig het eerste teken dat op de aanwezigheid van mensen wijst. Voor hen uit op het verlaten strand liggen een boot en een vlot.

Twintigjarige jongeman bij verkeersongeval gedood

JEEP en PERSONENAUTO reden door een muur

Oranjestad. — De twintigjarige jongeman Frederic Tearr, wonende op Brazil is gisteravond bij een verkeersongeval om het leven gekomen. Hij bevond zich als passagier op een jeep, werd er afgeslingerd bij een botsing en ofschoon de wagen vermoedelijk niet te snel reed, kwam hij zo ongelukkig op een paar stenen terecht, dat hij tengevolge van verwondingen vrijwel op slag overleed.

Het ongeval vond plaats op de hoofdweg welke door Savaneta loopt, ter hoogte van het reclamebord van de Aruba Trading Company, bij de wegkruising van de zuidelijke, naamloze zijweg, tegenover de Generaal Majoor de Bruynewijk. Met matige snelheid reed de jeep achter een personenauto A-26, van het merk Mercury en bestuurd door een Mevrouw L. van Savaneta, in de richting Oranjestad. De bestuurder van de jeep, P. J. wilde de auto passeren, op het ogenblik dat mevrouw L. juist links af sloeg. De wagens botsten, er ontstond verwarring en beide voertuigen reden tegen en door een stenen muurtje van het hoekperceel. In de koraal van dit huis kwamen beide wagens tot stilstand, maar tevoren was Tearr door de schok van de botsing met de stenen muur van de jeep geslingerd en op wat brokken stenen van de muur terecht gekomen. Het slachtoffer bloedde hevig en overleed, nog voor hem hulp kon worden verleend. Het stoffelijk overschot werd naar het San Pedro Hospitaal vervoerd.

Tearr werd op Aruba, uit Brits-Westindische ouders geboren.

Grote verslagenheid heerste er in Savaneta en omgeving, temeer daar net ongeval, zoals het zich laat aanzien, geheel een gevolg is van een tragische samenloop van omstandigheden en vermoedelijk dit keer niet van grove onvoorzichtigheid.

Loterijdeskundigen op Aruba

Oranjestad. — In verband met het inrichten van een loterijdepot, speciaal voor Sint Nicolaas en de aanstelling van de heer Marcial de Cuba tot depothouder vertoeven op ons eiland de directeur van de landsloterij, de heer Cornelis Hueck, de secretaris van de loterij-raad, de heer Braam en de accountant Donny de Veer.

Santa Paula komt later

Oranjestad. — In verband met een verlaat vertrek uit New York wordt het passagiersschip Santa Paula van de Grace Line niet vandaag, maar pas vrijdag a.s. verwacht. Het vaarschema is enigszins gewijzigd. Eerst worden in deze reis La Guaira en Curaçao aangelopen en pas daarna Aruba. Het schip heeft 150 passagiers aan boord, waarvan 34 cruise passengers.

Finale hersengymnastiek

Oranjestad. — De finale van de hersengymnastiekwedstrijden van Voz di Aruba wordt op 5 november a.s. gehouden in de Tivoliclub. In verband met het feit dat vermoedelijk de winnaars van deze wedstrijd zullen uitkomen tegen het winnende team van de Curom wedstrijden, zal ook de Curom deze wedstrijd in een speciaal programma, rechtstreeks vanuit Aruba uitzenden.

St. Jansknapen vierden feest van Christus Koning

San Nicolaas. — Het Christus Koning feest was een bijzondere dag voor de St. Jansknapen van de St. Theresia parochie te San Nicolaas. 's Middags werden er in de kerk niet minder dan 13 nieuwe leden geïnstalleerd door Aalmoezenier de Z.E. Pater P. v.d. Maas.

Deze jongensclub telt thans 31 leden, die wekelijks bijeenkomen onder leiding van de enthousiaste en bezielende stuwer de Eerw. Frère Innocentius, Hoofd van de Don Bosco School te San Nicolaas.

Zondagavond was er voor de jongens een filmvoorstelling in het St. Cecilia theater, waarbij behalve de St. Jansknapen zelf ook vele Ouders tegenwoordig waren.

Er zit vaart in deze jongensvereniging. Van harte hopen wij, dat die gezonde geest ook in de toekomst aanwezig zal zijn.

De namen van de nieuw-geïnstalleerden zijn:

Claudius Richardson, Carlos Faarup, Charley Ponson, Hubert Dirksz, Isidro Briezen, Filomeno van Arneman, Patrick de Palm, Norman Kemp, Stanley Kelly, Victor Winklaar, Jacintho Dirksz, Winston Ahlip en Roberto Salsbach.

Oranjestad. — Voor de familie Luydens was het maandag wel een zeer bijzondere dag. In het Zusterkonvent, Huize Blijdorp, bij Leiden legde hun dochter Clementina Luydens, thans Zuster Rosita haar laatste eeuwige gelofte af. Te opmerkelijker was deze gebeurtenis, dat Zuster Rosita de vierde dochter in deze familie is, welke haar kloosterroeping volgt. De anderen zijn de Eerw. Zusters Efresina, Deovicia en Rosalia.

Bij de vele gelukwensen, die de heer en mevr. Luydens gisteren in ontvangst mochten nemen, voegen wij gaarne de onze.

Poging tot zware mishandeling

Oranjestad. — Verdacht van poging tot zware mishandeling is een beruchte man Q. aangehouden. In beschonken toestand wilde hij met zijn auto enkele familieleden overrijden. De politie was al enige uren gewaarschuwd en aan het zoeken naar de dronken onverlaat, toen ze hem juist op tijd kon arresteren.

Prensa-bezorger

Oranjestad. — De „La Prensa"-bezorger, Louis Stede, werd bij een verkeersongeval gewond en moest hij in het hospitaal worden opgenomen. Doordat een autobestuurder geen voorrang verleende, botste Stede met zijn jeep tegen de auto op. De materiële schade viel mee en beloopt ongeveer ƒ 300,—. Het ongeval vond plaats op de hoofdweg bij Sta Cruz.

ABC-autorit uitgesteld

Oranjestad. — In verband met de aanhoudende en zware regenval en de slechte toestand van de wegen is door het bestuur van de Aruba Boating Club besloten de voor zaterdag aangekondigde auto-betrouwbaarheidsrit tot later uit te stellen.

Verkorting arbeidsweek eilandelijke arbeiders

Oranjestad. — Door de eilandelijke voorlichtingsdienst is medegedeeld dat het bestuurscollege plannen bestudeert om voor bepaalde groepen arbeiders bij de watervoorzieningsdienst en andere overheidsdiensten, de werkweek te bekorten en te brengen op 45 uur. Zeer spoedig kan een beslissing worden verwacht.

Gedeputeerden inspecteerden dammen

Oranjestad. — In verband met de zeer zware regenval der laatste dagen werd gistermorgen door de gedeputeerden P. Croes en I. de Cuba een inspectietocht langs dammen en wegen in de buitendistricten gemaakt. Bezocht werden Tanki Leendert, Rooi Afo, Morningstar, Piedra Plat, Sasjero, Cojari, Santa Cruz en Cas Ariba.

Het bleek dat de overmatige regenval opnieuw schade aan tal van dammen aanrichtte. De dam van Tanki Leendert is weer gebroken en het modderwater vloeit opnieuw in brede stroom af via de stad.

Waar mogelijk werden reeds voorzieningen getroffen en met de nodige herstelwerkzaamheden begonnen.

Ook vannacht barstte boven Aruba weer een waar noodweer los. Vrijwel de gehele nacht woedden een zware onweersbuinen, gepaard gaande met hevige regenval.

Kassier Salomons nam afscheid

KASSIER

Oranjestad. — Directeur Contran Arends en het personeel van de Landsradiodienst namen gistermorgen ten kantore van de dienst op hartelijke wijze afscheid van kassier Salomons, die van de radiodienst werd overgeplaatst naar het kantoor van de landsontvanger.

De verdiensten van de heer Salomons werden op treffende wijze geschetst door de heer Arends, waarna de heer Erwin Labega, die de plaats van de heer Salomons inneemt, zijn collega dankte voor de ondervonden samenwerking en hem veel succes in zijn nieuwe werkkring toewenste. Namens het personeel sprak de oudste telegrafist, Iwan Tjon Sie Fat, die de heer Salomons schetste niet alleen als een toegewijd werker, maar ook als een uitstekend en vriendelijk collega, die altijd klaar staat anderen te helpen.

Namens het gehele personeel overhandigde de charmante mejuffrouw Sixta Diaz een afscheidscadeau, in de vorm van een fraaie vulpenset.

Regen spelbreker bij ballet . . .

Oranjestad. — Zo vochtig is de lucht, dat de deuren van het gymnastieklokaal van de Julianaschool gisteren niet konden worden geopend. Er moet een timmerman aan te pas komen en de balletlessen van mejuffrouw Athmer vonden tengevolge hiervan gisteren geen doorgang.

Eigen zender spoedig in gebruik

Oranjestad. — Voz di Aruba streeft er naar de eigen Philips-zender waarvan de mast nabij de weg van Noord verrees, spoedig, mogelijk 1 november as., in gebruik te stellen. De proefuitzendingen zouden zeer gunstig verlopen en luisterrapporten een goede ontvangst meldend, zouden zijn ontvangen vanuit Curaçao en Bonaire.

De programmaleiding deelt ons mede, dat op 31 oktober, in verband met de viering van Lutherdag, een speciale uitzending wordt verzorgd vanuit de Protestantse kerk van Oranjestad. Daarin zal voorgaan ds J. Mieles van Curaçao. De uitzending wordt besloten met een kwartier orgelmuziek vanuit de kerk, te spelen door de directeur van de muziekschool de heer R. Hasselaar.

Oswaldo Kamperveen maakt het goed

Oranjestad. — Goed nieuws kregen wij vanmorgen uit het hospitaal. Het jeugdige patiëntje, Oswaldo Kamperveen, maakt het goed. Het levens gevaar zou thans geweken zijn. D driejarige kleuter werd vrijdagmid dag door een auto, bestuurd door een beschonken man, aangereden werd toen in hoogst zorgwekkende toestand naar het ziekenhuis gebracht. De dader was na het ongeval doorgereden, maar gelukkig kon hij door een toevallig achter hem aanrijdend politieman kor daarna thuis worden aangehouden waarbij bleek, dat hij zeer ernstig onder de invloed was.

Mr. v.d. VALK als wnd. Gouverneur beëdigd

(Vervolg van pag. 1)

en van de Nederlandse Antillen in het bijzonder.

De wnd. Gouverneur beantwoordde de rede van de Statenvoorzitter als volgt:

„M.d.V. van de Staten,

Voor de woorden, welke gij zojuist tot mij hebt willen richten, zeg ik u en uw college gaarne dank.

Summierlijk hebt gij daarbij interpretatieve beschouwing gewijd aan de positie van de Gouverneur volgens de geldende Staatsregeling welke positie — naar luid van uw oordeel — haar accent vindt in een samenwerking met de autonome Regering van de Nederlandse Antillen.

Mhr d. V., moet vooreerst gezegd worden, dat het door u daarbij aangestipte onderscheid in de karakteristiek van het ambt, inzonderheid ten aanzien van de interne aangelegenheden der Nederlandse Antillen, zich eerder lijkt te richten op een verschil met wat vóór de Interimregeling het geval was, dan op een verschil met wat sedert de in werking treding van deze laatste tot stand kwam, zo meen ik voorts mij nauwelijks te kunnen vergissen indien ik aanneem, dat de strekking van uw betoog, zich beperkend tot de positie van de Gouverneur als hoofd der Regering, er op gericht is het belang te benadrukken van een samenwerking in die Regering tussen de Gouverneur en de verantwoordelijke ministers van de Nederlandse Antillen. Immers moet ik, op gelijke wijze summier, doch minder interpretatief, in overeenstemming met de inhoud van de door mij zojuist in uw handen afgelegde eed, verklaren: zoals „een braaf en eerlijk Gouverneur betaamt", de Staatsregeling van de Nederlandse Antillen te zullen onderhouden.

Deze regeling legt mij op: vertegenwoordigend onze geëerbiedigde Vorstin, Hoofd van de Regering van dit Land, in en van deze Regering het hoofdschap te bekleden met verantwoordelijkheid der ministers aan uw college, volgens de geschreven regels van uw staatsrecht en de gezonde conventie en consciëntie. Aldus, Mhr d. V., kunt gij u verzekerd weten, dat ik ongetwijfeld de aan mij toevertrouwde taak zal volbrengen.

Gij hebt een beroep gedaan op samenwerking en daarbij een begrip geraakt, hetwelk mij in het belang van dit land, op bijzondere wijze ter harte gaat. Ik kom daarop aanstonds terug.

Mr Struyckens afscheidsgroet

M.d.V., het is gebruikelijk, maar daarom niet de aanleiding, passend maar daarom niet de reden, waarom ik thans aanvang met wat gij allen van mij terecht moogt verwachten: een woord wijden aan degene bij wiens vertrek ik, door Hare Majesteit de Koningin daartoe aangewezen, het ambt van waarnemend Gouverneur heb aanvaard.

Ik zeide: terecht. Dáárin ligt tevens het waarom: omdat het recht is, en omdat dit woord hier, in dit College, te rechter plaatse wordt gesproken.

„Ik zal eeuwig heimwee behouden....". Kan een mens in vijf woorden duidelijker, meer oprecht en spontaan uiting geven aan zijn gevoelens jegens de mensen en het land van hier, in de bewogenheid van het moment waarop toen een afscheid definitief werd? In de fraktie van een sekonde, nodig voor de gedachte om te ontstaan, verwerkt te worden in geest en hart: de reaktie, sterk en oprecht door haar gedragenheid in het gemoed: „Ik zal eeuwig heimwee behouden...."

Dit geldt, M.d.V. en leden van de Staten van de Nederlandse Antillen het volk, het land dat gij vertegenwoordigt.

Dit afscheid behoeft geen woord meer, kort als het is gelijk een konklusie, definitief en onherroepelijk in de erkenning van wat voorbij is niet vervangbaar en in onvergetelijkheid staan blijft: als een gemis. Ik ken geen betere groet ten afscheid. Die groet is: eerbewijs aan land en volk, dank- en tegelijk aanhankelijkheidbetuiging samengevat in deze vijf woorden, welke de Antillen mogen overdenken alvorens dezelve in de archieven op te bergen.

Dank

M.d.V., in de afgelopen jaren heb ik vele malen het ambt van Gouverneur waargenomen voor Mr Struycken, die geroepen is tot een andere taak. Thans ben ik met dit ambt belast, als ware het voor de mi[j] ontbrekende die daarin zal opvolgen. Ik wil van deze plaats, op dit ogenblik, dank betuigen aan hem, die gedurende de meest recente ontwikkeling, in wellicht tot de meest belangrijke perioden in de geschiedenis van deze eilanden behorende jaren, gelijkelijk voor een gezonde staatsrechtelijke en maatschappelijke evolutie, zijn overtuiging wegschonk op een wijze, waarbij hij noch zichzelf spaarde, noch datgene wat naar zijn gewogen oordeel, zou kunnen schaden: het belang van land en volk en van het Koninkrijk waarin dit Rijksdeel zich bekend heeft.

Bijdrage tot vruchtbare bezinning

M.d.V., na vijf en een half jaren ervaringsvol verblijf in dit land en onder u, heeft bij een daartoe nodigende gebeurtenis als deze, de vertegenwoordiging des volks recht op een woord mijnerzijds, dat gericht zij als een bijdrage tot vruchtbare bezinning op de normen van een juist gebruik der legislatieve en controlerende bevoegdeden van uw college in het belang van hen wier levensomstandigheden mede door uw beslissingen worden bepaald, dat zijn: allen in de Nederlandse Antillen.

Ik zou de betekenis van de zojuist plechtig door mij afgelegde eed, uw samenkomst hier en mijn taak krachtens de Staatsregeling misverstaan, indien ik aan deze, in dit ogenblik gelegen uitnodiging verstek liet gaan.

Twee en een half jaren geleden had ik het voorrecht bij mijn toenmalige eedsaflegging in uw college het woord te mogen voeren. Ik heb toen, in het aangezicht der toen groeiende en thans geldende nieuwe rechtsorde, niet zonder een duidelijk inzicht in de noodzaak daartoe een beroep gedaan op allen, die t.a.v. bladen van wetgeving of van bestuur, in dit land een taak hebben te vervullen, om in geest van samenwerking en door het betrachten van werkelijkheidszin, dóór te dringen tot een grondslag van onderling vertrouwen. Omdat het mij zeer duidelijk was, dat slechts langs die weg alléén het doel kan worden bereikt: te bevorderen het algemeen belang van de Antillen, waartoe behoort het gelijkelijk behartigen van de rechtmatige belangen van ieder, die van deze gemeenschap deel uitmaakt.

Werkelijkheidszin dus samenwerking: omdat het mij zeer duidelijk is, dat naar de mate waarin de gemeenschap, wier belangen verzorging behoeven, kleiner is, er grotere behoefte bestaat aan bundeling van alle krachten, waar deze uit de aard zelf der kleinere gemeenschap in meer beperkte mate beschikbaar zijn dan bij een overigens gelijkblijvend verzorgingsgebied.

Beroep op samenwerking

Is dit duidelijk, dan is óók duidelijk, dat het doen voortbestaan van controversiële verhoudingen in een mate welke de grotere gemeenschap verdraagt, de kracht van de kleinere niet kan doen verminderen en dit zelfs zodanig dat de weinig aantrekkelijke alternatieven zich opdringen: die gemeenschap met behoud van haar beginselen geparalyseerd te zien, dan wel te trachten haar, met verloochening van dit beginselen tijdelijk kunstmatig in het leven te houden.

Wel geenszins, M.d.V., is het mijn bedoeling te zeggen, dat de Nederlandse Antillen er nauw aan toe zijn dit punt te bereiken. Het is echter wèl mijn bedoeling niet achter te houden, dat de noodzaak van een beroep tot samenwerking, op grond van zin voor de werkelijkheid, vandaag de dag even klemmend is als zij twee en een half jaren geleden was.

Die noodzaak van samenwerking betekent niet, de noodzakelijke onderschikking van de ene groep aan de leiding van de andere, maar wel en op zijn minst, het opbouwen van gemeenschappelijke uitgangspunten waarop bij verschil van inzicht, kan worden terug gevallen om tot regelingen te geraken, welke althans in haar beginselen worden gedragen door een overtuiging, welke te dien aanzien gemeenschappelijk is.

Men veroordele niet te snel dit desideratum als in de Nederlandse Antillen onverwezenlijkbaar en zulks met een mild verwijzen naar de nu eenmaal in dit land bestaande verhoudingen, waar de toekomst zal uitwijzen, dat hier van een desideratum in het geheel niet de reden is. Wèl van een onontkoombare eis door het karakter van deze samenleving gesteld.

Ernstige waarschuwing

Men veroordele niet te snel, want er is een tweede reden waarom ik vandaag gaarne het verwijt riskeer de zg. realiteit der Antilliaanse verhoudingen los te laten. Die reden is belangrijk genoeg, omdat — zie ik het goed — een voortgezet gebrek aan samenwerking, juist wegens de werkelijkheid der Antilliaanse verhoudingen, een proces in werking zou kunnen stellen, hetwelk leidt tot wat genoemd moet worden een denaturering der maatschappelijke instellingen, waardoor deze zouden worden als het beeld in de spiegel, links — rechts verkeerd, onwezenlijk als een sprookje, maar zonder de waarheid waarvan dit laatste een uitdrukking is.

Ik wil dit gaarne duidelijk stellen. Voor het begrip van allen, die de oprechtheid tegenover zichzelf en hun gemeenschap bij elk handelen onvoorwaardelijk achten.

Jonge, autonome gemeenschappen, het is krachtens haar natuur niet anders mogelijk, al mogen de slapen van haar leiders wellicht reeds grijzende zijn, veroveren hun bezonnenheid in strijd. Die strijd is zwaarder, meer hardnekkig en feller, naar mate de verhoudingen in een samenleving als deze, door omstandigheden van velerlei complexe aard, verder uiteen liggen, zodat voor het bereiken van de balanspositie waarin die maatschappelijke verhoudingen in rust zijn, groter kracht moet worden aangewend.

Groot gevaar

Begrijpelijk, wijl van nature gegeven, schuilt daarin evenzeer een groot gevaar voor de waarborging der bezonnenheid, nodig voor een naar waarheid dienen van het algemeen belang. Veelal toch wordt de aanvankelijke strijd met zoveel kracht gestreden, dat het hoger goed van de maatschappelijke vrede uit de vernauwde gezichtshoek verdwijnt en de bezonnenheid onder een druk geraakt, waartegen zij niet bestand blijkt.

Waar de strijd om de politieke leiding, aangebonden om het algemeen belang, geen grens meer vindt in het algemeen belang, stellen zij, die voor die gemeenschap strijden, zich in werkelijkheid buiten dezelve en in stede te zijn voor deze, wordt deze van hen. Het spiegelbeeld, links — rechts verkeerd.

Ik zal deze gedachte niet verder vervolgen, ieder onzer begrijpt waartoe zij leidt. Men moet ik er op wijzen, dat aldus in de belangenverzorging een karakteristiek kan ontstaan, welke ik zojuist als oneigenlijk kwalificeerde in zoverre het doel van de politieke strijd, het algemeen belang te dienen, gevaar loopt als middel te worden gehanteerd, als ware het een wapen voor de groep, die in de strijd aldus — zeker ongewild — haar bezonnenheid prijs geeft aan vermeend belang.

Het gróótste gevaar echter zou ontstaan, M.d.V., indien op die wijze de strijd gewonnen en de leiding aldus behouden zou moeten blijven. Tussen het „pays légal", de uiterlijke struktuur onzer instellingen, en het „pays réel", de werkelijkheid der verhoudingen in de samenleving zou, èn in sociaal èn in economisch opzicht een zodanige spanning ontstaan, dat de werkelijkheid snel en terecht het gehele bestel zou overmeesteren. De spiegel zou worden stuk geslagen om van de onwezenlijkheid van het schijnbeeld bevrijd te worden.

Wanneer derhalve, M.d.V., ook ik een beroep doe op de wil tot samenwerking en het redelijk inzicht dat de werkelijkheid daartoe noopt, dan meen ik, dat daartoe de gegronde reden is:

een ontwikkeling als zojuist geschetst te voorkomen en dat niet een overspanning van politieke strijd het aanzien onzer maatschappelijke instellingen deformeert en de kracht van land en volk verteert.

M.d.V., de Nederlandse Antillen hebben op een bewonderenswaardig beheerste wijze gestreden voor hun autonome vrijheid. Zij hebben dit gedaan, omdat zij in die vrijheid zagen een voorwaarde voor een juiste behartiging van het algemeen belang van het volk.

Het gaat thans om de verwezenlijking van dit algemeen belang. Ik spreek de wens uit, ja méér dan deze, de noodzakelijkheid, dat in een onderlinge strijd gelijke beheersing worde betracht, nu slechts in gezamenlijk streven het belang van allen en van het geheel met vrucht kan worden gediend. Ook Nederland heeft, niet lang geleden, gestreden om zijn vrijheid. Nederland deed dit in betrouwen op Degene, tot Wie het Koninkrijk zich in zijn volkslied heeft bekend als tot een schild in de strijd. Velen hebben het leven daarvoor gelaten. Op het te hunner nagedachtenis en ere, in het hart van Nederland opgerichte monument staan woorden, die ook voor de mensen van dit land zijn geschreven, woorden onuitwisbaar door de eeuwen, gebeiteld in de harde steen, gewonnen en bezegeld door het offer, woorden gehouden in het stug verzet van 's mensen hart en geest tegen onrecht, willekeur en een door hartstocht gestuwde verwisseling van leiding voor macht, woorden die in de aangrijpende mildheid ener bezonken ervaring, ook voor de Nederlandse Antillen richting-gevend mogen zijn nu en voor altijd. Omdat zij getuigen de erkenning, waarop in het smartelijkste uur een volk werd teruggeworpen, als op een rots.... mijn schilt ende betrouwen. Zegt de dichter: „Sindsdien werd géén mens vrij dan ontboden van boven zijn dak, géén volk dan beheerst van boven zijn torens. Niet onbeheerst, doch enkel beheerst van boven de wereld, blijft vrijheid ons deel."

De Commissie van Ontvangst en Uitgeleide vergezelde de heer van der Valk hierna weer naar buiten, waar de opgestelde troepen opnieuw het eerbewijs brachten. Voorzitter Isa sloot vervolgens de Buitengewone Vergadering der Staten.

De plechtigheid in de zaal werd bijgewoond door de ministers Jonckheer, v.d. Meer, Beaujon en Booi, de secretaris van de Raad van Ministers, de heer F. de Vries, Gezaghebber Gorsira, Commandeur A. van Karnebeek en diens adjudant, Hoofdcommissaris van Politie van 't Hof, een aantal leden van de Rechterlijke Macht, waaronder de President van het Hof, mr. F. R. Pövel, de heer De la Try Ellis, de gouvernementssecretaris F. J. J. Corver, Shon Cai Winkel, en de heer W F G. Mensing. Alle leden der Staten behalve de heer v.d. Hoeven, die buitenslands vertoeft, de heer Eman en de afgevaardigde voor Bonaire waren aanwezig. Op de publieke tribune zaten drie mensen. Buiten het Statengebouw was de belangstelling van het publiek echter even groot als anders bij dergelijke plechtigheden.

Soldaat schiet jongen dood

Arnhem. — Voor de Menno van Coehoornkazerne op de Klarendalseweg te Arnhem heeft een dienstplichtige soldaat de achtjarige Michel Vermeer, wonende aan de Klarendalseweg 289 te Arnhem, met een schot uit zijn geweer gedood. De soldaat stond op wacht en werd door de Klarendalse jeugd 'geruime tijd geplaagd en gesard, waarbij de belhamels zich niet ontzagen hem zelfs met stenen te bekogelen.

Om de jongens schrik aan te jagen en hen daardoor te bewegen met hun gesar op te houden, ontlaadde de soldaat zijn geweer, legde aan en schoot. Tot zijn ontsteltenis bleek er een kogel in het geweer te zijn achtergebleven. Deze trof de achtjarige knaap en doodde hem vrijwel op slag. De soldaat kreeg een shock en werd naar het militair hospitaal overgebracht.

New Yorkse Beurs

New York. — Gistermorgen kon de NY-effectenbeurs bij toenemende activiteit zich herstellen met koersstijgingen tot twee dollar. De stemming werd gunstig beïnvloed door het bericht over de gezondheidstoestand van president Eisenhower.

In de namiddag bleef de stemming aanvankelijk vast doch daarna traden winstnemingen op. Deze namen tegen het slot sterk toe als gevolg van de berichten uit Israel en op grote schaal vonden verkopen plaats, waardoor de tikker bij de handel ten achter bleef. De markt sloot flauw. Royal Dutch was bijna drie punten lager.

Aantal verhandelde fondsen 1182; hoger 549; lager 397; onveranderd 237. Aandelenomz. 2.420.000; obligatieomz. $ 4.180.000.

Amer. Tel and Tel	167 5/8
Anaconda Comp.	75
Bethlehem Steel	166 1/2
Dupont de Nemours	197 1/2
Gen. Electric	61 1/8
Gen. Motors	47
Intern. Tel and Tel	32
Kon. Petr. Mij	102 3/8
Shell Oil	75 3/4
Standard Oil of N. Y.	55 1/2
U.S. Steel	68 1/2
Canadian Pacific	33 5/8
Intern. Nickel	100 1/4

STATEN (bijna) in debat over onderwijsaanpassing

(Vervolg van pag. 1)

verslag op de ontwerp-Rijkswet tot wijziging van de artikelen 8 en 9 van de wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap en invoeging van een nieuw artikel.

De heer Römer diende een motie van orde in naar aanleiding van het uitblijven van een advies betreffende een viertal requesten van de Ambtenarenbond.

De voorzitter zegde toe, dat een advies als door de heer Römer bedoeld de Staten binnenkort zal bereiken.

De ontwerp-landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht voor Curaçao werd zonder discussie en zonder hoofdelijke stemming overgenomen. Alleen verzocht de heer Voges, dat de personen, voor wie deze wijziging geldt (art. 1) even gewaarschuwd zullen worden. Minister v.d. Meer zegde toe, dat dit door de politie zal geschieden.

2 jaar gewacht

Naar aanleiding van de behandeling van de ontwerp-landsverordening tot wijziging van de onderwijsverordening 1935 en van de overdrachts landsverordenine XI: Lager Onderwijs, XII: Middelbaar Onderwijs en XIV: Beroepsonderwijs, zeide de heer Gomez, dat het hem van het hart moest, dat de Staten nu reeds twee jaar wachtten op maatregelen van de regering, regelende de aanpassing van het onderwijs aan de eisen die de eigen samenleving stelt. Het onderhavige ontwerp heeft met de oplossing van dit vraagstuk niets van doen. Spreker zeide er de regering geen verwijt van te maken, dat zij op het gebied van het onderwijs steriel is en twee jaar lang Gods water over Gods akker heeft laten lopen. Doch hij hoopte toch, dat de regering thans aan de vernieuwing van het onderwijs zou willen medewerken. De regering heeft immers nog twee jaar voor de boeg, en misschien daarna nog wel weer vier jaar, en — wie weet — daarna nog eens vier jaar!

De fractieleider van de N.V.P. zinspeelde vervolgens op het bericht in de „Amigoe di Curaçao" over de uitlatingen van de heer Booi in Venezuela aangaande de aanpassing van het onderwijs. Hij hoopte, dat de heer Booi thans zou mededelen, dat de regering van plan is het onderwijs aan te passen aan de eisen der eigen samenleving.

De heer Braam zeide, dat de Staten niet twee, doch reeds zes jaar wachten op de aanpassing van het onderwijs. Spreker bracht desondanks hulde aan hetgeen minister Sprockel in een vorig ministerie voor het onderwijs had gedaan. Inmiddels heeft de tegenwoordige regering de reorganisatie van de inspectie aangekondigd als een eerste stap in de richting van een oplossing der problemen.

Geen vertrouwen in Booi

De heer Debrot stelde met genoegen vast dat de heer Braam de capaciteiten van de heer Sprockel als minister van onderwijs erkende. Hij hoopte, dat men later ook van de huidige minister van onderwijs zou kunnen zeggen, dat hij zijn sporen verdiend heeft. Doch hij twijfelde daaraan! Op het land, dat de vorige regering heeft omgeploegd, kan de huidige arbeiden, aldus de KVP-afgevaardigde.

Ook spreker zou gaarne willen, dat de minister zich eens uitsprak over wat de Venezolaanse pers als diens mening had weergegeven. De heer Debrot brak vervolgens een lans voor het Nijverheidsonderwijs, dat door het Eilandsbestuur zo stiefmoederlijk behandeld wordt. Hij hoopte, dat de minister al het mogelijke zou doen om dit nuttige en nodige onderwijs te bevorderen. Is het geen schande, aldus spreker, dat de Nederlandse Antillen, 40 jaar nadat de olie-industrie zich er vestigde, nog verplicht is timmerlieden te importeren, omdat zij zelf niet over voldoende vaklieden beschikken? De heer Debrot hield ook een pleidooi voor het vakonderwijs voor meisjes.

Minister antwoordt

Minister Booi zeide in zijn antwoord, dat de regering vroeger de middelen ontbraken om op het omgeploegde land te gaan oogsten. Het probleem van de aanpassing van het onderwijs is een zeer moeilijk probleem. Zelfs de voorbereiding tot die aanpassing neemt al jaren in beslag omdat het onderwijs groeit en zich wijzigt met de samenleving. De minister zegde toe, dat hij bij de behandeling van de begroting dieper op het vraagstuk zou ingaan.

Naar aanleiding van de woorden die mij door de Venezolaanse pers in de mond zijn gelegd, aldus de minister, zou het inderdaad goed zijn gewecst, wat een Antilliaans blad („Today" — Red.) had gesuggereerd, dat hij eerst een copy had gevraagd van hetgeen hij had gezegd. Dit laatste, aldus de heer Booi, zou hier op Curaçao ook nuttig zijn.

De minister zegde tenslotte toe, dat de Staten in november een ontwerp betreffende het Nijverheidsonderwijs kunnen tegemoetzien.

De heer Gomez zeide tevreden te zijn met de verklaring van de minister betreffende zijn uitlatingen in Venezuela.

Hij vond echter de verklaring van de minister, dat de omstandigheden zich zo snel wijzigen en daarom de aanpassing van het onderwijs moeilijk is, niet in overeenstemming met hetgeen de regering vroeger heeft verklaard. Zij heeft eertijds immers medegedeeld, dat zij het onderwijs zal aanpassen aan de specifieke eisen, welke de eigen samenleving stelt. Het gaat om de grondslagen, die de veranderingen kunnen opvangen.

Nadat de heer Debrot had vastgesteld, dat de minister nu dus de middelen had om zijn indertijd aangekondigde plannen te verwezenlijken en hij daaraan de hoop verbonden had, dat de minister die middelen ook goed zal weten te gebruiken, sloot voorzitter Isa de vergadering, die precies anderhalf uur had in beslag genomen.